Субота, 15 червня 2002 року. № 108 (2859)

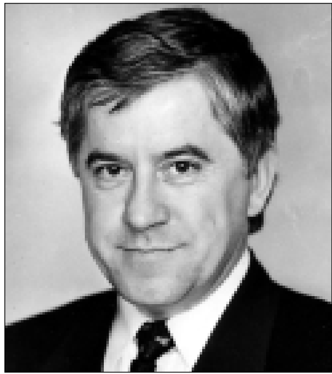
Ціна договірна

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

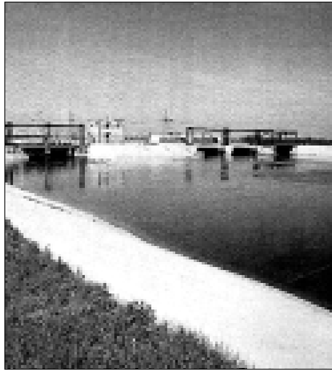
ЦЬОГО ДНЯ

■ 1775 р. Указом Катерини ІІ ліквідовано Запорозьку Січ. Укріплення зруйновано, старшину заарештовано, кошового отамана Петра Калнишевського ув'язнено на Соловках. ■ 1825 р. У Миколаєві спущено на воду перший у Росії паровий корабель «Метеор». ■ 1830 р. Спалахнуло Севастопольське повстання — один з найзначніших так званих холерних бунтів. ■ 1834 р. Відкрито Київський університет. ■ 1917 р. Центральна Рада створила Генеральний Секретаріат — вищий виконавчий орган, який очолив В. Винниченко.

Анатолій Кінах: «Мій принцип — жити і працювати так, щоб чесно дивитися людям в очі»

4-5

Вода для Криму

8-9

Співали про «Голос»? Відгукніться!

Надія Федорівна з Києва, нагадуємо, стала переможницею нашого конкурсу в передачі «Ложа преси», виграла вона фільтр для води. Та не залишила на радіо своєї адреси. Тож просимо: відгукніться! Щоб приз знайшов героїню.

Також звертаємося до Олександра з Хмельниччини: ви маєте одержати передплату на газету «Голос України», але теж не залишили своєї точної адреси.

Люди добрі, чекаємо на ваші повідомлення про себе за телефонами у Києві: (044) 441-84-42, 441-84-92.

Богдану Горбатюк з Києва, котра за краще виконання пісні «Голос України» виграла міксер-кавомолку, ми запрошуємо до редакції, щоб урочисто вручити приз. А от Галині Романівні Зінько з Тернополя, яка виграла водоочисний фільтр, ми надішлемо його поштою. Пийте чисту водичку на здоров'я, співайте про «Голос» і читайте його.

ПЕРЕДПЛАТИВ І ВИГРАВ

Потішився і... очам не повірив!

— З першого дня передплачую «Голос України», та ніколи не брав участі в розіграші. А цього року вирішив надіслати квитанцію — просто так, для потіхи, —розповідає наш читач Петро Кузнецов із села Воскресенки Новотроїцького району Херсонщини. — Очам не повірив, коли прочитав своє прізвище в газеті! Люблю видання за викривальні статті, за те, що друкує всі закони й постанови в повному обсязі. Хотів би ще бачити рубрику усіляких несподіванок «Таке буває». А за виграш спасибі.

На здоров'я, Петре Давидовичу! Ласуйте солодощами від Херсонської кондитерської фабрики, які надало відоме в Україні й за кордоном підприємство — друг і спонсор «Голосу України».

Алла БРУСИЛОВА.

Херсон.

ОФІЦІЙНО

Усі проблеми можна розв'язати

У взаєминах України та Молдови немає непорозумінь. Є лише нерівності. Про це заявив журналістам Голова Верховної Ради України Володимир Литвин після переговорів із Прем'єр-міністром Молдови Василе Тарлєвим.

Одна з таких «нерівностей» — питання молдовської власності на території України. Таких об'єктів, як заявив Василе Тарлєв, на українській території понад сто, і молдовська сторона передала Фондові держмайна України 90 відсотків необхідних документів, що підтверджують право власності. Володимир Литвин пообіцяв «вивчити питання і з урахуванням цього провести відповідні консультації», щоб розв'язати проблему з дотриманням закону.

(Закінчення на 2-й стор.).

Бажання і взаємоповага — формула успішних відносин

«Домініканська Республіка дуже амбітна у своїх планах і має багато можливостей. Зокрема, вражаючі темпи зростання валового внутрішнього продукту та розвитку промисловості. Тому ми вбачаємо значний інтерес у розвитку відносин з цією країною», — заявив Президент України Леонід Кучма на зустрічі з Президентом Домініканської Республіки Рафаелем Іполіто Мехія Домінгесом. Під час якої було підписано низку важливих документів, серед яких «Спільна декларація Їх Високоповажностей Президента України Л. Д. Кучми та Президента Домініканської Республіки Р. І. Мехія Домінгеса» та «Меморандум про взаєморозуміння щодо консультацій між Міністерством закордонних справ України та Державним секретаріатом закордонних справ Домініканської Республіки». Домініканський президент також зустрівся з Головою Верховної Ради Володимиром Литвином та Прем'єр-міністром Анатолієм Кінахом.

(Закінчення на 6-й стор.).

Діамантова ідея канцлера Шрьодера

80 відсотків російського природного газу до Західної Європи транспортується через Україну. Отож газопроводу, що є державною власністю, давно необхідно приділяти належну увагу.

(Закінчення на 7-й стор.).

КОЛИ ВІДПОЧИВАЮТЬ МЕДИКИ?

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Відповісти на поставлене запитання непросто, вважає директор столичного Інституту хірургії та трансплантології (в народі — клініки Шалімова) член-кореспондент Академії наук і Академії медичних наук України Валерій Саєнко. Адже всім відомо: лікарі не знають відпочинку. Проте є дата, коли про них згадують з особливою вдячністю: 16 червня. Саме в цей день світ відзначає День медичного працівника. Але навіть цього дня, вважає Валерій Феодосійович, його колеги не можуть повністю відволіктися від щоденних клопотів, забути про негаразди і розслабитися.

(Закінчення на 10-й стор.).

У НОМЕР

Ваша робота сповнена високого гуманізму, милосердя і тепла

Медичним працівникам України

Дорогі друзі!

Щиро і сердечно вітаю вас з професійним святом Днем медичного працівника.

Суспільство і держава відповідальні перед сучасними і майбутніми поколіннями за збереження генофонду народу України. Тому охорону здоров'я визначено як один із пріоритетних напрямів діяльності держави. Вам, людям у білих халатах, довірено найцінніше —забезпечувати захист життя і здоров'я громадян.

Ваша робота — щоденне спілкування з тими, хто цього вкрай потребує, сповнена високого гуманізму, милосердя, душевного тепла. Новаторські ідеї медичних працівників у сфері наукових досліджень та практичної медицини широко відомі не лише в Україні, а й далеко за її межами. Незважаючи на складні умови сьогодення, якість медичної допомоги є високою та надійною.

Зичу вам та вашим родинам доброго здоров'я, благополуччя і достатку.

З повагою, Голова Верховної Ради України Володимир ЛИТВИН.

З 1 липня у Києві підвищуються тарифи на теплоенергію

Усі проблеми можна розв'язати

(Початок на 1-й стор.).

На зустрічі з Прем'єр-міністром Молдови Васіле Тарлєвим глава українського парламенту дав позитивну оцінку розвитку торгово-економічних відносин між нашими країнами, зазначивши, що цифра товарообігу збільшилася на 17 відсотків і Україна посідає в Молдові друге місце за експортом. Тим часом, «цього недостатньо» — заявив Володимир Литвин, додавши, що необхідно шукати резерви. Пожвавленню товарообігу, на думку Голови ВР, може слугувати розширення правової бази. Зокрема, прийняття необхідних міжгалузевих договорів.

Васіле Тарлєв підтримав главу парламенту, заявивши, що «нас не влаштовує друге місце України, вона має бути на першому місці». Прем'єр також погодився з тим, що між країнами немає суперечностей на міжнародному рівні і подякував парламентові за його позицію щодо проблеми Придністров'я.

Яна СТАДІЛЬНА.
Фото Олександра КЛИМЕНКА та Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Розподілено обов'язки керівництва парламенту

ОФІЦІЙНО

Розпорядженням Голови Верховної Ради України Володимира Литвина встановлено розподіл обов'язків між главою парламенту, Першим заступником і заступником Голови Верховної Ради України, ***повідомляє Інформуправління ВР.***

Відповідно до розпорядження, глава українського парламенту, окрім визначених Конституцією обов'язків, розробляє річний та перспективний плани законопроектних робіт Верховної Ради, забезпечує взаємодію Верховної Ради з Президентом України, Кабінетом Міністрів України, іншими органами виконавчої, судової влади, державними неурядовими організаціями, Верховною Радою Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування.

Окрім ведення пленарних засідань парламенту, Голова Верховної Ради України скликає та веде наради керівників парламентських органів; представляє парламенту кандидатури посадових осіб для обрання або призначення; організовує розробку проекту кошторису Верховної Ради і подає його на розгляд парламенту; розпоряджається коштами, виділеними парламенту відповідно до затвердженого Державного бюджету, та об'єктами нерухомості, що перебувають у віданні парламенту.

Перший заступник і заступник Голови Верховної Ради за дорученням Голови забезпечують підготовку і проведення пленарних засідань парламенту і засідань Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп. Крім цього, на Першого заступника глави парламенту серед інших обов'язків покладено взаємодію з депутатськими фракціями і групами; організацію опрацювання розкладу засідань і порядку денного сесій парламенту; забезпечення підготовки і розгляду в парламенті законопроектів про Державний бюджет і звітів про його виконання; організацію взаємодії парламентських структур з органами судової влади та правоохоронними органами. Перший заступник Голови Верховної Ради України також координує діяльність низки парламентських комітетів та Спеціальної контрольної комісії з питань приватизації.

Серед обов'язків заступника Голови Верховної Ради — розробка проектів річних та перспективних планів законодавчих робіт; координація діяльності низки парламентських комітетів; ведення питань міжнародних та міжпарламентських зв'язків. На заступника глави парламенту також покладено організацію роботи з інформаційного забезпечення діяльності народних депутатів; координацію взаємодії Верховної Ради із ЗМІ.

САМОВРЯДУВАННЯ

Вибори з розшуком

Ситуація із виборами міського голови Кіровограда, як і раніше, лишається невизначеною. Конфлікт спричинив розкол у міській виборчій комісії. Як ми уже повідомляли, дев'ять із п'ятнадцяти її членів ще напередодні голосування прийняли рішення про відміну виборів, тож сама процедура народного волевиявлення проходила під безпосереднім керівництвом меншості. Таким чином, навіть незважаючи на те, що переважна більшість кіровоградців із тих тридцяти відсотків, які з'явилися на вибори, проголосувала за Миколу Чигрина, останній в іпостасі переможця почувається дуже незручно. Хоча місцеві засоби масової інформації, випереджаючи події, й оголосили його міським головою, сам він себе таким вважати не може. Аж до тих пір, поки ще хоча б два члени комісії не погодяться підписати протокол. Але дев'ять членів міськвиборчкому просто зникли із Кіровограда.

Уже на другий день після виборів на площі перед міськвиконкомом зібрався численний мітинг, ідейним натхненником якого стала народний депутат України Ганна Антоньєва. Мітингуючі вимагали захистити права мешканців обласного центру і визнати Миколу Чигрина легітимним міським головою. Не бажаючи загострювати ситуацію, виконуючий обов'язки міського голови Михайло Цимбаревич розчинив перед Миколою Чигриним двері свого кабінету, де останній навіть трохи посидів у керівному кріслі. Там він дав і своє перше інтерв'ю, у якому зазначив, що вважає вибори такими, що відбулися, і порадив суперникам навчитися програвати.

Здавалося б на цьому все мало завершитися. Проте у місті відбулося кілька прес-конференцій, у яких взяли участь кандидати на посаду міського голови та представники Комітету виборців України. Ішлося, що порушень, зафіксованих спостерігачами, цілком достатньо, щоб вибори було визнано недійсними. До того ж кандидат на посаду міського голови Володимир Ярошенко, який посів четверте місце, звернувся з позовами до суду по кожній виборчій дільниці окремо.

Тим часом дев'ять «зниклих» членів кіровоградського міськвиборчкому провели у Києві прес-конференцію та оприлюднили протокол засідання комісії, у якому сказано, що на підставі скарг Володимира Ярошенка дії цих дільничних комісій визнано незаконними, а результати голосування — недійсними.

Олег БОНДАР.

Відновити баланс влади

20 липня Київрада планує провести свою останню сесію перед літньою перервою. Про це розповіли журналістам Київського прес-клубу новообрані керівники комісій.

Микола Бойчук, який очолив постійну комісію з питань правової політики та депутатської етики, відзначав, що нинішній багатопартійний склад депутатів визначатиме політику Київради на наступні чотири роки. А головний лікар першої клінічної лікарні міста Михайло Салюта, якого депутати обрали головою постійної комісії Київради з питань охорони здоров'я та соціального захисту, запитує: що робити з медициною? Особливо у світлі рішень Конституційного Суду України про безплатне медичне обслуговування. Депутат вважає, що без широкого всенародного обговорення цих проблем реформувати медицину так, щоб це влаштовувало всі верстви населення, не вдасться. Крім того, давно приспів час розробити законодавство про обов'язкове загальнодержавне медичне страхування.

(Закінчення на 4-й стор.).

Фракція Комуністичної партії України у Верховній Раді України висловлює глибоке співчуття народному депутату України Катушевій Заремі Гафарівні з приводу тяжкої втрати — смерті її матері **Неріман АКІМОВОЇ.**

У КОМІТЕТАХ ВР

На захист орендаря

Комітет Верховної Ради з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій розглянув на своєму засіданні пропозиції Президента України до закону про внесення змін до статті 21 Закону «Про оренду державного та комунального майна».

Президент застосував до цього закону право вето з кількох причин. Зокрема, глава держави вважає, що запропонований принцип, за яким розмір орендної плати не може бути змінений, якщо він погіршує умови договору оренди для орендаря, — нехтує основоположні принципи цивільного права, які будуються на взаємній рівності сторін договору. До того ж, на думку Президента, норма закону, за якою індексація розміру орендної плати у зв'язку зі зміною рівня споживчих цін в Україні може проводитися не частіше одного разу на рік, «не відповідає державним інтересам, бо вплив інфляції не компенсуватиметься в межах бюджетного року».

Однак депутати, члени парламентського комітету не підтримали пропозицію Президента відхилити цей закон, і рекомендують парламенту подолати вето.

Юліана ШЕВЧУК.

Однобоке зростання

Учора на черговому засіданні Комітету ВР з питань бюджету було заслухано звіт Кабміну про виконання Держбюджету-2001, з яким виступив Міністр фінансів Ігор Юшко. Аналіз бюджетного процесу за минулий рік зробив Голова Рахункової палати Валентин Симоненко.

За словами Валентина Симоненка, Кабмін зі звітом до відведеного законодавством терміну — першого травня — не вправився. Тому аналіз проведений в основному на базі поточних матеріалів.

Держбюджет-2001 приймався як «реальний, цілеспрямований, прогресивний і бездефіцитний». Насправді, і за доходами, і за видатками Держбюджет-2001 не виконано, маємо його значний дефіцит.

Міністр фінансів Ігор Юшко поінформував, що у цілому до бюджету надійшло 54,9 млрд. гривень. Недонадходження становлять 4,8 млрд. гривень. З них від приватизації — 3,6 млрд. грн. та понад мільярд —від податків на додану вартість. У зв'язку з цим недофінансування у різних сферах економіки вилилося у 3,2 млрд. гривень.

Водночас міністр відзначив, що видатки на зарплату збільшені на один мільярд гривень, або на 100 відсотків до запланованого і становили 6,7 млрд. грн. Цілком погашена заборгованість із зарплати у бюджетній сфері та із стипендій. Дотації місцевим бюджетам становлять понад 4 млрд. грн., або 100 відсотків.

Аналізуючи звіт уряду, Голова Рахункової палати звернув увагу на те, що Держказначейство часом штучно стримувало видатки, створюючи ілюзію, що бюджетний процес протікає з профіцитом. Тим часом тільки кредиторська заборгованість наприкінці минулого року становила 2 мільярди 600 мільйонів грн., що насправді є прихованим дефіцитом бюджету.

Скрізь і всюди, зауважив Валентин Симоненко, можна почути про втішні темпи зростання нашої економіки. Проте відповідних темпів надходження до бюджету немає. Таке ось однобоке зростання. Рахунковою палатою встановлено, що 3,4 млрд. грн. було витрачено неефективно і не за цільовим призначенням. Стосується це і Резервного фонду Кабміну.

Голова Бюджетного комітету Петро Порошенко не виключає, що комітет рекомендуватиме парламенту не затверджувати звіт уряду про виконання Держбюджету — 2001.

Анатолій КАРАСЬ.

ФОТОФАКТ

Відбулося спільне засідання президії Національної академії наук України та колегії Міністерства освіти й науки, на якому було підписано договір про співробітництво на 2002—2007 роки.

На знімку: в кулуарах засідання.

Фото Володимира ТАРАСОВА (Укрінформ).

З Днем медика!

Від імені Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства щиро вітаємо вас з Днем медичного працівника.

Щодня, незважаючи на складну ситуацію з фінансуванням галузі, дотримуючись клятви Гіппократа та не шкодуючи своїх сил і професійних знань, ви виконуєте свій священний обов'язок, надаючи медичну допомогу громадянам України.

Дякуючи вам за це, народні депутати України — члени Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства — запевняють вас у тому, що разом з вами робитимуть усе залежне від них для прискорення реформування національної системи охорони здоров'я, забезпечення подальшого розвитку та вдосконалення відповідної законодавчої бази, що сприятиме формуванню здорового способу життя населення, підвищенню якості медичної допомоги, запровадженню ефективних механізмів господарювання в галузі, поліпшенню добробуту медичних працівників.

У цей святковий день бажаю міцного здоров'я, щастя та достатку вам і вашим родинам, невичерпного оптимізму та успіхів у вашій нелегкій та почесній праці на благо суспільства.

Микола ПОЛІЩУК, голова Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства.

ФОТОФАКТ

Фото Олександра СИНИЦІ (УНІАН)

Сергій Архипов, 57-річний фермер із Баштанського району, що на Миколаївщині, голодовкою відзначає річницю свого захоплення Міністерства аграрної політики. Цю акцію протесту він здійснив 29 травня 2001 року. Тоді Архипов, озброївшися стартовим пістолетом з капсулами, навчальною гранатою Ф-1 і запалом, захопив і кілька годин утримував один із кабінетів аграрного міністерства. Фермер вимагав перевірки фактів порушень під час паювання землі та корупції посадових осіб Новобузького району Миколаївської області. Тоді, за словами Архипова, високопосадовці пообіцяли в усьому розібратися. А сьогодні фермер заявляє, що влада своїм нехтуванням його законних вимог свідомо провокує на радикальніші дії із захисту своїх прав... «Мені залишається одне — використати свої знання сапера, набуті під час служби в лавах Радянської Армії, чого я дуже не хотів би»...

На фото: фермер Сергій Архипов, який голодує на майдані Незалежності в Києві.

ЮВІЛЕЇ

Порт святкує

120-річчя відзначив Миколаївський річковий порт — один з найстаріших в Україні. Сьогодні підприємство входить до четвірки найефективніших річпортів — цього року перевезено вантажів на 25 відсотків більше, ніж на червень 2001-го. В основному, це вугілля, будівельні матеріали. Поступово зростає і обсяг пасажирських перевезень.

Анатолій РОМАНЮК.

Миколаївська область.

«Високі» гості будуть у безпеці

ПОВІДОМЛЯЄ ДАІ

Протягом двох днів у Криму проходили спільні командно-штабні та практичні заняття Служби безпеки України, Управління державної охорони України, Головного Управління ДАІ МВС України, Держкомкордону та Внутрішніх військ МВС України. Їх мета — визначення готовності підрозділів до забезпечення надійності пересування автомобілів з «високими» персонами.

Зокрема, працівниками Державтоінспекції Криму та спецпідрозділу «Кобра» особливу увагу акцентовано на організації супроводження закордонних делегацій, вищих посадових осіб. Під час навчань проведено практичні заняття для відпрацювання порядку дій нарядів у разі виникнення позаштатних ситуацій та шляхи їх вирішення. Це і терористичні акти, гірські обвали, дорожньо-транспортні пригоди, несприятливі метеоумови. Визначено місцезнаходження сил та засобів із забезпечення безперешкодного проїзду колон, розроблено схеми радіозв'язку під час проведення спецзаходів.

ГУДАІ МВС України.

ВИРОБНИЦТВО

Військова «таємниця» кам'янчан

Національну гвардію України, армійські частини та військові навчальні заклади успішно озброює Кам'янець-Подільське підприємство «Полімет». Воно постачає поліпропіленовий посуд, столові вироби з алюмінію, а також канцтовари, виготовлені з використаних одноразових шприців.

Підприємство за останні два роки стало показовим з-поміж середніх за чисельністю. Максимального обороту ТзОВ «Полімет» досягає завдяки мінімальним цінам на продукцію. Це одне із правил його директора, підполковника у відставці Анатолія Глозмана. Інше — догодити замовнику. До слова, кожен загін міжнародної дитячої оздоровниці «Артек» отримає від «Полімету» посуд свого кольору.

Віра ШПИЛЬОВА.

Кам'янець-Подільський.

РЕАЛІЇ

Викрадено літери

У місті Новий Роздол Миколаївського району Львівщини з пам'ятника «Борцям за волю України» викрадено шість бронзових літер вагою 8,5 кг, **повідомив ЦГЗ УМВСУ у Львівській області**. Як передає «Медіа Простір», за злочин затримані Юрій К., 1988 р. н., та Олексій Б., 1887 р. н., учні Новороздольської гімназії, мешканці Нового Роздолу. Речові докази вилучено.

НАМІРИ

ДПА збирається чистити авгієві стайні вітчизняних обленерго та зерновиків

Державна податкова адміністрація вважає, що найбільше кримінальних податкових злочинів скоюється в енергетиці України, **повідомляє агентство ForUm.**

Як інформував заступник голови ДПА Святослав Піскун, податківці вже давно виявили факти ухиляння від сплати податків, відмивання брудних грошей, зловживання службовим становищем керівників обленерго. Майже щодо всіх обленерго десь рік тому було порушено кримінальні справи, нині в роботі — 10 справ. Їх розслідує переважно центральний апарат слідчих органів податкової міліції.

ДПА запідозрила негаразди й у діяльності експортерів зерна. За словами Піскуна, податківців насторожило те, що за достатньо високого рівня експорту зерна урожаю 2001 року — майже 8 млн. тонн — зернотрейдери показали збитки. «Нині перевіряємо підприємства АПК і торгові компанії, які працювали із зерном. Гадаю, ми там теж знайдемо, чим зайнятися», — сказав Піскун.

ПЕРЕДПЛАТА-2002

■ *Одеса*

За відомими вже адресами

Знову, як і в попередні роки, налаштував редакційного автомобіля на «кругосвітку» — доставку призів передплатникам нашої газети, яким пощастило виграти цінні речі за підсумками передплати на I півріччя нинішнього року. Отак називаю ці подорожі «кругосвітка» з огляду на чималу територію Одещини: що на південь, що на північ маршрути сягають 300 кілометрів.

Скажімо, Андрій Хлюстов з села Стрюкове Миколаївського району. Торік довелося чимало попетляти вулицями цього великого села, доки знайшов домівку Хлюстова: їх сім'я поселилася там недавно, отож мало хто знав її. Тоді вручив передплатнику набір садово-городнього інвентарю. Тепер ось новий виграш — чайник. Й оселю Віктора Морозова у селищі Петрівка Комінтернівського району торік знайшов не одразу. З'ясувалося, що мешкає він не у самому селищі, а у багатоквартирному будинку за кілька кілометрів, у степу. Там розташовано передавальний центр радіотрансляційної мережі, поряд мешкає його обслуга, а приписане все до Петрівки. У В. Морозова з виграшем вийшло все навпаки: торік він одержав чайник, нині — набір садово-городнього інвентарю.

Серед призів, наданих редакції ВАТ «Одессільмаш» (голова правління — генеральний директор Григорій Соломаха), є до того ж призи за вартістю й цінніші. Скажімо, Валентина Саламаха з села Плахтіївки Саратського району виграла набір посуду «Бостон», а це — 136 гривень. Хотіла жінка навіть сама їхати за ним до Одеси, та кореспондент відрадив: не варто — дорога далека й за витратами недешева. Усе буде зроблено, так би мовити, з доставкою додому, **повідомляє наш власний кореспондент Георгій ВОРОТНЮК.**

■ *Житомир*

Годинники і кришталь

— Я передплачую «Голос України» вже дев'ять років, до того ж завжди одразу на весь рік. І надалі залишатимуся з газетою, бо в кожному номері ми з дружиною знаходимо щось цікаве для себе. Спасибі за приз. Годинник мені сподобався. Це вже вдруге щастить. Чотири роки тому мені випав від «Голосу України» кавовий сервіз, — дякував пенсіонер, інвалід II групи Микола Іванович Грищенко з Діброви Коростенського району.

З-поміж тих, чиє прізвище вже було раніше у списках передплатників, яким пощастило, і Діна Федорівна Шушпанникова з Житомира. Вперше їй випала приємна місія одержувати приз від «Голосу України» у 1998 році. А цього разу знову знайшла себе серед щасливчиків: виграла набір кришталевих бокалів.

Хто першим на Житомирщині поб'є рекорд Василя Федотовича Ковальчука з Путиловичів Лугинського району? Торік він двічі знаходив своє прізвище у списку переможців. А вперше — за кілька років до того. Отож у Василя Федотовича найбільше — три призи від «Голосу України», **повідомляє наш власний кореспондент Олексій КАВУН.**

■ *Черкаси*

Листоноша на двох колесах

На Черкащині трудиться 1800 листонош. Щодня, як засвідчили у черкаській дирекції «Укрпошти», вони долають відстані від 10 до 15 кілометрів. До того ж не з порожніми руками, а з важкою торбиною.

Цього року керівництво черкаської пошти, підрахувавши свої прибутки (і збитки також), закупило для трудівниць поштового зв'язку 1630 велосипедів. «Колеса» неабияк полегшать їм життя, **повідомляє наш власний кореспондент Лідія ТИТАРЕНКО.**

ФОТОФАКТ

У Севастополі, в кубку України з вітрильного спорту, окрім наших спортсменів, беруть участь представники Росії, Естонії, Грузії, Канади.

Фото Сергія СВЄТЛИЦЬКОГО.

▼

СУСПІЛЬСТВО

Анатолій Кінах: «Мій принцип — щоб чесно дивитися

— Шановний Анатолію Кириловичу, хотілося б насамперед почути вашу оцінку розвитку ситуації у Верховній Раді.

— Я переконаний: для реалізації ефективної соціально-економічної політики, вирішення глибоких проблем, які є в Україні і вельми впливають на життя наших співвітчизників, конче потрібно забезпечити відповідальну співпрацю парламенту і Кабінету Міністрів України.

Жодна системна проблема без взаємодії законодавчої і виконавчої гілок влади не може бути розв'язана. І необхідно все зробити — а це стосується і Верховної Ради, і Кабінету Міністрів, — щоб сформувати дієспроможну парламентську більшість.

Міг би наводити чимало прикладів, але деякі питання, кажучи відверто, треба було вирішувати ще вчора. Особливо ті, які впливають на рівень життя громадян, на захист внутрішніх і зовнішніх національних інтересів з огляду на динамічні процеси інтеграції України у світові і європейські структури.

Для того, щоб підвищити рівень життя громадян, сьогодні передусім треба здійснити податкову реформу. Ні для кого не таємниця: в Україні існує фіскальна система, яка не стимулює наших співвітчизників за рахунок чесної, професійної праці прозоро заробляти більше. Навпаки — створює всі умови для зростання тіньової економіки. Необхідно зосередити зусилля парламенту і уряду на вирішенні цієї болючої для людей проблеми.

Дуже важливо за рахунок подальших кроків знизити рівень гостроти тієї конфронтації, яка виникла під час виборів керівництва ВР, і шукати шляхи для компромісу під час прийняття рішень. Насамперед на основі загальнонаціональних, загальнодержавних інтересів.

— Ваш лист на ім'я Голови Верховної Ради Володимира Литвина свідчить: уряд прагне знайти порозуміння з найвищим законодавчим органом. Як ви вважаєте: ваше послання знайде відгук у депутатів?

— Упевнений, знайде. Якщо не в усіх, то у значної частини. Я добре знаю депутатський корпус і маю досвід співпраці з ними, оскільки з деякими працював ще у парламенті першого скликання. Бачу: в ньому сьогодні є чимало людей з високою професійною підготовкою, які налаштовані на конкретну роботу, в тому числі — на співпрацю з Кабінетом Міністрів. Але ми не хочемо, щоб заклики до співпраці залишалися декларативними. Тому моє звернення містить і конкретні механізми організації такої співпраці. Вона, зокрема, передбачає формування постійно діючої консультативної ради, де ми погоджували б і проекти рішень, і механізми прийняття законодавчих актів.

Окрім того, вважаю за потрібне зберегти присутність представника уряду у Верховній Раді з числа народних депутатів. Запропонований механізм передбачає й участь законодавців у засіданнях Кабінету Міністрів, у поїздках Прем'єр-міністра не тільки у регіони нашої держави, а й за її межі для захисту національних інтересів, постійний інформаційний обмін.

Ідеться не про короткотермінову політичну кон'юнктуру, а про формування механізмів співпраці з урахуванням балансу повноважень, функцій і відповідальності гілок влади, що є основою для подальшого розвитку демократії в Україні.

— Після призначення на посаду прем'єра вам фактично заново довелося налагоджувати співпрацю із законодавцями минулого скликання. Чи легко вам вдалося знайти з ними спільну мову? Що тоді стояло на заваді співпраці уряду і парламенту?

— І тоді, і зараз хочу, щоб ми рухалися шляхом політичної структуризації і суспільства, і парламенту. Ми багато втратили від того, що виявилися не готовими провести цьогорічні вибори до Верховної Ради на пропорційній основі. Особливо з точки зору політичної відповідальності влади за результати своєї роботи.

Нам не вельми потрібно прискорити політичну структуризацію. Але вона, у свою чергу, пов'язана з динамікою структурних економічних реформ. Насамперед з формуванням середнього класу, який хотів би політичними засобами відстоювати свої права.

Якщо відверто, я вірю, що рано чи пізно ми матимемо український парламент, де буде політично структурована більшість. Переконаний: разом із Президентом вона формуватиме уряд, підсилюючи відповідальність влади за результати його роботи перед українським народом. Але в нас немає такої розкоші, як в інших державах: проходити цей шлях за десятки, сотні років. Ситуація дуже сконцентрована в часі і вимагає сильної політичної волі, щоб формувати таку демократичну систему.

Так, минулого року, коли мені довелося очолити уряд, більшість фактично була зруйнована. Розуміючи, що без співпраці з парламентом нам буде важко розв'язувати постали проблеми, від перших днів я робив усе, щоб створити умови для співпраці урядовців з народними обранцями.

Власне, ті механізми, про які я казав вище, довели свою ефективність у співробітництві з парламентом минулого скликання. Це дало можливість прийняти серйозні системні закони. Зокрема Земельний, Цивільний кодекси, про судоустрій.

До речі, Земельний кодекс — це прорив, який підняв Україну до лав розвинутих країн, де земля є суб'єктом товарно-ринкових відносин. Але це — перший крок. І водночас — наша величезна відповідальність перед прийдешніми поколіннями. Земля — національне надбання. І потрібно прийняти низку законів, щоб вона віддячувала трудівнику сторицею, а держава мала ефективну систему захисту землі.

Зверну увагу і на те, що згадані закони розроблені і діють на базі міжнародних стандартів. Це дає можливість сподіватися не тільки на розвиток демократії в Україні, а й на її гідну інтеграцію у світове співтовариство.

Важливо, даючи оцінку ситуації в Україні, вести об'єктивний моніторинг динаміки розвитку навколишнього світу.

Наприклад, я хотів би поставити запитання — і на нього треба знайти відповідь усім, хто працює в структурах влади: що таке Державний бюджет на тлі економічних і ресурсних можливостей країни і що нам треба робити? Обсяг доходної частини зведеного бюджету України на 2002 рік становить близько 10 мільярдів доларів, або 200 доларів на рік на одну людину. Порівняймо не на прикладі західних країн, а колишніх радянських республік. Сьогодні у Казахстані цей показник становить 280 доларів, у Росії — 570. Росіяни вдвоє збільшили видатки на освіту і охорону здоров'я.

Сьогодні за межами Державного бюджету перебуває величезний обсяг фінансових і матеріальних ресурсів, що обертаються в тіньовій економіці. Отож нам треба все зробити, щоб Україна мала реальний, відповідний її потенціалу бюджет.

Насамперед не через посилення фіскального тиску на платників податків, а через створення механізмів, стимулів для роботи у прозорому секторі економіки, легалізації капіталів.

Тож ми знову повертаємося до потреби співпраці гілок влади, реформування податкової системи, до захисту прав інвестора, власника тощо. Тобто нам усім треба зрозуміти: в нас немає часу для подальших дискусій щодо необхідності реформування економіки і політичної системи. А тому загальнодержавні, загальнонаціональні інтереси треба ставити вище від особистих, кон'юнктурних амбіцій.

— Нам, журналістам, крісло прем'єра за всі роки незалежності нагадує електричний стілець. З другого боку, коли сьогодні чуємо заяви деяких політичних сил, видається, що воно намазане медом...

— На жаль, багато наших проблем породжені перманентними урядовими кризами, постійними змінами і прем'єр-міністрів, і складів уряду. За відсутності довгострокової стратегії, спадкоємності у керівництві Кабінету Міністрів ця ситуація негативно впливала на розвиток держави.

А тому свою посаду я розглядаю насамперед з точки зору персональної відповідальності за ефективність діяльності уряду і соціально-економічний розвиток держави. Ставлення до роботи, її результати розглядаю як можливість реалізувати свої принципи — професійні, громадянські, політичні. Людина, яка прагне втриматися за будь-яку ціну на посаді, — раб.

Але оскільки в Україні є політики, в тому числі у парламенті, які мріють про 2004 рік, а дехто навіть прагне цей час наблизити, крісло прем'єра розглядають як трамплін для майбутнього стрибка. І це загострює ситуацію довкола уряду. Проте я робитиму все від мене залежне, щоб суспільство та економіка не стали заручниками політичної кон'юнктури.

— Ви відмовилися від мандата народного депутата України. Але ж він міг бути вашим своєрідним страховим полісом.

— Коли точаться розмови щодо долі уряду, Прем'єр-міністра, в принципі, я розумію всі ризики довкола Кабінету Міністрів і мене особисто, тим паче маю унікальний досвід: тричі обирався в парламент України, працював керівником області, віце-прем'єр-міністром, першим віце-прем'єр-міністром. Тобто є з чим порівнювати.

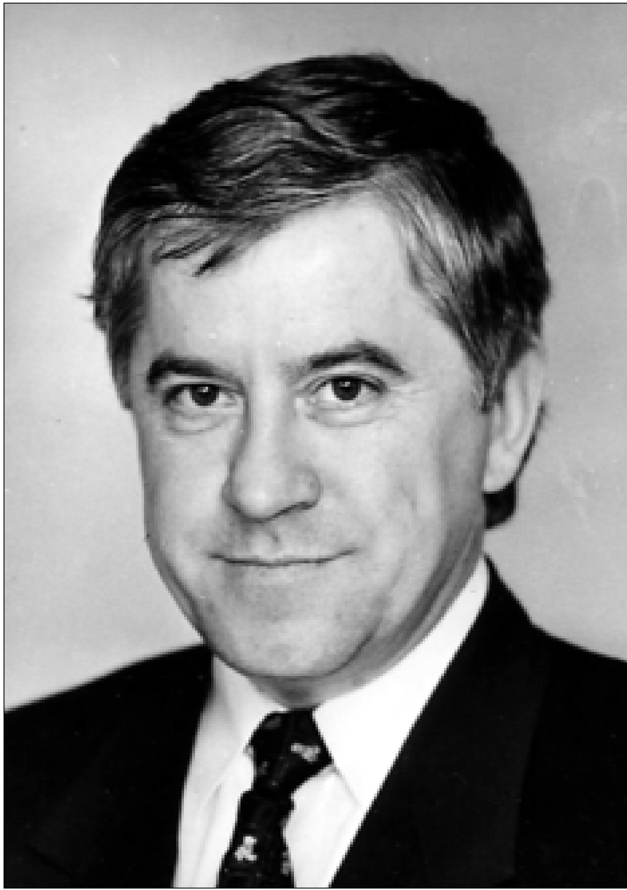
Власне, з цієї причини я не мав ані морального, ані посадового права робити крок у бік більш прогнозованого особистого майбутнього у Верховній Раді. Відмова від мандата — крок усвідомлений. Якщо до складної ситуації у парламенті — а я сподіваюся, що невдовзі розпочнеться конструктивна робота — додається урядова криза, то це було б важке випробування для економіки, для суспільства, для держави. Саме ці аргументи були для мене головні, коли я прийняв рішення відмовитися від мандата народного депутата.

— Вище ви вже згадували про те, що були депутатом Верховної Ради першого скликання. З перших днів ви входили до складу тодішньої опозиційної Народної Ради. А як ви ставитеся до опозиції тепер?

— Вважаю, що опозиція має бути. Обов'язково. Вона дає владі можливість удосконалювати себе, а суспільству — контролювати результати роботи влади. Опозиція — обов'язковий атрибут суспільства, котре претендує називатися демократичним і громадянським.

При цьому статус опозиції має бути затверджений на законодавчому рівні з відповідними правами і обов'язками.

Наведу приклад Литви, де нещодавно побував із візитом. Там є позитивний досвід, який можна використати і в Україні. Щотижня один день пленарних засідань віддається опозиції. Вона формує порядок денний,

■ ■ ■

Щоб підвищити рівень життя громадян, сьогодні передусім треба здійснити податкову реформу

■

САМОВРЯДУВАННЯ

Відновити баланс влади

(Початок на 2-й стор.).

Депутати постійної комісії Київради з питань гуманітарної політики, яку очолює Ганна Матіко-Бубнова, на перше місце поставили організацію літнього відпочинку учнів. 300 тисяч дітей цього року оздоровляться в літніх таборах, дитячих пансіонатах та санаторіях за рахунок бюджету міста. Це кожен другий київський школяр.

За пропозицією міського голови Олександра Омельченка в Київраді нинішнього скликання створено постійну комісію з питань транспорту та зв'язку, що викликано гостротою проблем у цій сфері.

Варто нагадати лише деякі з них, названі головою комісії Володимиром Гриненком. Це — вартість проїзду в пасажирському транспорті та питання пільг у разі користування ним. Сьогодні хаотично і без нагляду міста пасажирів обслуговують близько трьох тисяч так званих маршруток. Вони рятують і киян, і міську адміністрацію. Здавалося б... Але водночас місто втратило 7—9 мільйонів гривень прибутку, що спрямовувалися на розвиток пасажирських автоперевезень. Гострою є проблема забруднення атмосфери автотранспортом та переведення його на газове пальне. Прийняті Київрадою з цих питань екологічні програми залишилися деклараціями.

Новообраний голова постійної комісії з питань самоврядування та інформаційної політики Олександр Петік виокремив спільну мету для всіх нинішніх депутатів — справедливо і на законній основі відновити в місті баланс влади, щоб не повторювалися прецеденти на кшталт відпустки міського голови під час минулої виборчої кампанії.

▼

Анатолій КАРАСЬ.

жити і працювати так, людям в очі»

визначає пріоритети, пропонує, критикує.

Ще раз підкреслюю: я — за існування опозиції, але такої, що працює в рамках законодавства, Конституції і прозоро, демократичними засобами відстоює свої принципи і шукає шляхи до розуму і серця своїх виборців, суспільства.

— Ви з нотками ностальгії пригадали свою роботу в парламенті першого скликання. Ми знаємо, що кожному депутатові приємно пригадати свою законотворчу діяльність...

— Насамперед мені приємно, що брав участь у роботі над Актом про державну незалежність України... Я вдячний долі за те, що був причетний до тих подій.

Узагалі, я з особливим хвилюванням пригадую роботу в парламенті першого скликання. Можливо, тому, що там панував дух високої, світлої, демократичної романтики. І аура, яка була у тому парламенті, залишилася на все життя. Тож для мене парламентарій того скликання — рідна людина, незважаючи на її погляди.

— В інтерв'ю нашій газеті перед затвердженням вашої кандидатури на посаді Прем'єр-міністра головною метою уряду ви назвали боротьбу з бідністю. Що вдалося зробити для вирішення цієї проблеми протягом року?

— Проблема гостра і принципова для України. Я маю на увазі наші можливості: талановитий, працездатний народ, величезний природний, науково-технічний, кадровий потенціал.

Що стосується конкретики, то головний критерій діяльності держави і влади, ефективності соціально-економічної політики — не приріст відсотків виробництва чи валового національного продукту, а зростання кількості робочих місць, добробуту, рівня життя, створення умов для виховання дітей.

Виходячи з цього, я забороняю собі й іншим урядовцям розповідати про обсяги зростання ВВП, не вказуючи, як змінюється в результаті цього реальне життя людей. Нам вдалося змінити ситуацію на краще: зростання валового національного продукту дає можливість підвищити рівень життя людей, реальної заробітної плати, реальних пенсій.

За чотири місяці поточного року реальна зарплата зросла на 19,2 відсотка, роздрібний товарообіг зріс десь на 18 відсотків. Тобто ми бачимо: починає працювати внутрішній ринок, підвищується платоспроможність громадян. А для нас міцний внутрішній ринок має величезне значення і для розвитку економіки, і для зменшення політичної і економічної зовнішньої залежності України.

І конче потрібно не зупинятися на досягнутому. Бо проблема бідності — не тільки принизлива, а й абсурдна навіть з точки зору економічної і соціальної логіки. Сьогодні офіційний прожитковий мінімум для людини, яка працює, — близько 365 гривень на місяць. А, попри усі показники зростання, середня зарплата в Україні — близько 360 гривень. Тобто здорова кваліфікована людина, яка вміє і бажає працювати, заробляє менше від офіційного прожиткового мінімуму. Це — неприпустимо.

Така ситуація створює перешкоди і для розвитку держави. Тому над розв'язанням проблеми бідності треба серйозно працювати. Бо є ще один чинник, який, на мій погляд, нам треба враховувати. Бідність — це не тільки тягар наших громадян, маса побутових, соціальних проблем. Вона, на жаль, формує і зовнішнє ставлення до України. За цих умов потерпає авторитет держави у світі.

Отож із бідністю треба боротися не популістськими гаслами, а створенням економічних умов, таких правил гри, які надали б можливість для реалізації нашого величезного потенціалу. Поступове подолання бідності — таким повинен бути один із стратегічних напрямів державної політики і її реалізації.

Нам потрібно зрозуміти: реальна незалежність, авторитет держави у світі — не тільки гімн, не тільки символіка, а передусім конкурентоспроможна сучасна економіка, гідний рівень життя людей. Це ті критерії, за якими визначається і ставлення до держави, і її місце у світовому співтоваристві...

Але все-таки поступово Україна піднімається з колін.

— Зрозуміло, досягти поставленої мети неможливо без співпраці виконавчої і законодавчої гілок влади. Але й прем'єрам важко, якщо вони не знаходять спільної мови з Президентом. Як би ви оцінили свої відносини з главою держави?

— Щодо статусу Прем'єр-міністра якось я трохи пожартував: відповідно до чинної Конституції і системи державного управління Прем'єр-міністр — державний менеджер, який за згодою Верховної Ради підписав із Президентом України контракт на виконання відповідних обов'язків.

Тому стосунки з главою держави нормальні. Без взаємної довіри за цих умов працювати неможливо. Взаємна довіра є, і я робитиму все, щоб чесно, професіонально працювати на цій посаді.

І головне: мій принцип — незалежно від посади, яку обіймаю, — жити і працювати так, щоб можна було чесно дивитися людям в очі.

Що стосується співвідносин у системі Президент—Кабінет Міністрів—Верховна Рада, то нині вноситься чимало пропозицій. Але я дуже хотів би, щоб, незважаючи на гостру політичну ситуацію, ми дали зрозуміти і суспільству, і світовому співтовариству, що жодні сценарії, які будуть за межами чинної Конституції України, у нас ніколи не реалізуються. Це важливо з точки зору політичної стабільності і довіри до України.

■ ■ ■

Із бідністю треба боротися не популістськими гаслами, а створенням економічних умов

■

Стосовно вдосконалення Основного Закону держави, то, справді, є чимало роботи. Потребує правового визначення і статус більшості у парламенті, її права і обов'язки. Необхідно подумати також над співвідношенням повноважень щодо формування уряду тощо. І це треба зробити. Проте цивілізовано. Внести зміни до Конституції. І водночас досягти того, щоб ці зміни не мали характеру короткотермінової політичної кон'юнктури.

— Анатолію Кириловичу, з чого сладається ваш робочий день? І в розвиток цього запитання: чи бачите ви у будні дні свою маленьку доньку не сплячою?

— Мій робочий день розпочинається о сьомій тридцять. Перші 30 хвилин — контакти з регіонами, керівниками областей. Вони це знають. Для моніторингу ситуації і таке інше. Потім — поточна робота відповідно до плану. І так триває десь до 21-ї години.

А тому з донькою в робочі дні я зустрічаюся в кращому разі на годину, коли особисто її купаю, спілкуюся. Це для мене дуже щасливий час...

— І для неї також?..

— Маю надію, бо у нас контакт дуже гарний.

Коли вранці їду на роботу, вона ще спить. Тому вихідні для мене — найсвітліша мить. Я підраховую, коли Софійка прокинеться, і прагну, щоб вона, коли розплющить очі, першого побачила мене. Це фантастичний, чудовий момент!.. Я на нього чекаю цілий тиждень.

— Тобто від того, що ви працюєте Прем'єр-міністром, потерпаєте і ви, і родина...

— Загалом найбільше потерпає родина...

Якщо чесно, я не бачу в тому достоїнства, що ми так багато працюємо. Треба навчитися працювати так, щоб робочий день закінчувався відповідно до конституційних вимог, щоб за плечима залишалися нормальні результати, а ти мав час на виховання дітей, спілкування з друзями, природою.

Сподіваюся, що ми невдовзі навчимося працювати так, щоб вистачало часу на все, що є аурою життя.

— Дякуємо за розмову, бажаємо уряду успіхів, а вам особисто — здійснення бажань.

Розмову вели Леонід БРОВЧЕНКО, Володимир КОРОЛЮК.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ТОЧКА ЗОРУ

Я єсть народ

Либонь з перста самого Творця, коли іще тільки одступали великі води, логовище, твердь для перших земножителів, простір для їхнього, зрозумілого кожному, звука, урешті, слова.

Звідтоді пам'ять, що переходить із віку у вік, із вуст в вуста, кожному хто вміє чути, мовить про великі, невизначені нашими мірками віки. Древні культи небожителів — Праматері Гістії, господаря Олімпу Зевса, богів язицтва і найперш серед них Перуна — з року в рік, із століття в століття формують набуток людський — досвід чи, інакше кажучи, духовність. Люд, об'єднаний землею, краєм, мовою, зрозумілою кожному, врешті здобуває титло: народ! Для порівняння, культ Ісуса Христа наймолодший. А і йому дві тисячі років.

Скільки ж тоді літ нашому українському народу? З усього виходить, чимало. Жив. Виживав. Трудився. Захищав свою національну сутність... і так допоки породив Поета, котрий скаже за нас усіх:

Я єсть народ, якого правди сила,
Ніким звойована ще не була.
Яка біда, яка війна косила,
А правда знову розцвіла.

Коли це мовлено? Учора.

А сьогодні? Сьогодні, коли ми самостійні, а значить, в одвіті за усе. За наші найважливіші набутки — народ і його мову.

Здається, час нагадати кілька незаперечних істин, знати які доконечно потрібно і депутатам, і президентській раті, — хто вдосконалює живе слово, розвиває його і поглиблює? Хто згуртовує просто люд в народ?

Найвіддаленіші віки і вчорашній день владно мовлять про те, що тільки мистецтва, мов сніп пшениці перевеслом, ув'язують, об'єднують, показують іншим народам самобутність, відмінність, здатність радіти і бути щасливими з найменшого приводу. Танцювати. Співати своїх пісень і в радості, і в печалі...

Митці. Різні. Гончарі й золотарі. Ковалі. Люди до пісні. До слова. В розвинені часи для сцени. А віднедавна для кінематографа і телевізії.

Мистецтва ніколи не терпіли ні уздечки, ні пута. Завжди були серед людей...

Як же тоді розуміти державу, яка не дбає про найважливіших бджіл цього вулика? Просто сказати: меду не буде? Як воно там — сім год мак не родив і голоду не було? То справді. Голоду, може, й не буде. Але горе народу, який дозволить звести своїх солов'їв. Великий час показує, що тільки для мистецтва, здатного об'єднувати людей, немає перепон — ні в просторі, ні в часі. Погляньте, чого наплодили? Сотні партій. Фракцій. Поглиблення різниці навіть близьких мов. Світоглядів... Хто перетримуватиме здоровий, сказати, хлопський розум? Митці! Письменники, художники, актори.

Сьогодні у всьому світі спостерігається небувале переміщування народів. Не обійшло воно і Україну. Але якщо в розвинених, сказати б, традиційних державах, оберегом стають мистецтва і обов'язковий культ мови, то у нас... дотепер вирішують, знати чи не знати українську мову?!

Що ж лишається нинішній самостійній Україні? Така малість: організувати життя так, щоб люди його полюбили. Щоб мову знали не тому, що вона державна. А тому, що вона наша, рідна. Що вона і древня, і розвинена, як небагато інших. Що на ній звучать і Шекспір, і Сервантес, і Петрарка, і Лев Толстой. Звичайно ж, наші класики, і то не тільки Гоголь і Шевченко. Продовжує свою синівну розмову Павло Тичина. Інші майстри радянської літератури. І вже підводяться нові та молоді. Але ж і їм потрібні і хліб, і черевики. Власній державі час пригадати про те, що мистецтва, якими б вони не були, не ростуть на приниженні, на злиднях, а розгортають крила скоріш на розкошах. Немає іншої ради, потрібно розкошелитися на митців, їх так мало, вони такі рідкісні! І окрім хліба їм іще доконечно потрібні інколи квіти. Інколи радість для їхніх душ.

Митцям потрібно, щоб душа співала! Щоб чулася часткою свого народу.

Григорій КОЛІСНИК.

ФОТОФАКТ

В Одесі відбулося дводенне засідання Міжнародного Трейд-клубу, в якому брали участь більш як сорок делегатів з дев`ятнадцяти країн світу. Ця громадська організація створена в грудні 1992 року для інформаційної допомоги іноземним дипломатам, надання їм відомостей про економічний потенціал і можливості окремих регіонів та підприємств.

На знімку Олександра СЄРОГО (Укрінформ): голова правління ВАТ «Одескабель» Дмитро ЙОРГАЧЕВ **(у центрі)** знайомить учасників засідання Трейд-клубу з роботою підприємства.

Бажання і взаємоповага — формула успішних відносин

(Початок на 1-й стор.).

Можливостей для співробітництва між Україною та Домініканською Республікою справді багато. Так, домініканська сторона висловила зацікавленість у поставках з України енергетичного обладнання, насамперед гідротурбін, генераторів, дорожньо-будівельної техніки, а також в участі українських підприємств у спорудженні вузькоколійних залізничних магістралей та мостів. Особливо насичені зв'язки з Домініканською Республікою в України склалися у галузі освіти. Зокрема, за останні 32 роки вищу освіту у нас здобули 275 домініканських громадян.

Слід зазначити, що до офіційної делегації домініканців входять не лише урядовці, а й підприємці. Вони зацікавились українською сільськогосподарською технікою, насамперед тракторами. За особистим дорученням пана Домінгеса Домініканський держсекретаріат сільського господарства розпочав підготовку комерційного запиту на першу партію тракторів «ПМЗ» в обсязі 100—120 одиниць. До речі, Домініканська Республіка вийшла на четверте місце серед торговельних партнерів нашої держави у Латиноамериканському регіоні, і на перше — серед країн Карибського басейну.

Тетяна ПАСОВА.

Київ відмовиться від кредитів. Але не сьогодні

Щоб отримати наприкінці серпня останній транш кредиту за програмою розширеного фінансування Міжнародного валютного фонду — 550 млн. доларів США, Україна має виконати низку умов. Про це йшлося під час зустрічі директора II Європейського управління МВФ Джона Одлінг-Смі з представниками парламентських комітетів.

Зокрема, як зазначив Дж. Одлінг-Смі, МВФ хвилює дисбаланс між доходами і видатками Державного бюджету України. Він порадив приділити більшу увагу проблемним питанням — зокрема критичніше поглянути на обсяг запланованих доходів від приватизації. Ще один камінь спотикання — погашення заборгованості з відшкодування податку на додану вартість, що наприкінці минулого року становила близько двох млрд. гривень.

Після зустрічі з парламентаріями Джон Одлінг-Смі на прохання журналістів прокоментував заяву Президента України Леоніда Кучми про поступову відмову від позичок МВФ. Він наголосив, що в посланні Президента до парламенту йшлося саме про поступовість такої політики, яку загалом він вважає правильною. «Україна не повинна залишатися постійним боржником», зазначив Джон Одлінг-Смі. Він нагадав, що незначна кількість країн є позичальниками МФВ на постійній основі. Як правило, це країни, економіка яких розвивається не дуже успішно.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

Узбекистан виходить із ГУУАМ

Узбекистан прийняв рішення вийти з організації ГУУАМ — стратегічного об'єднання п'яти колишніх радянських республік, створеного 1997 року. За словами заступника міністра закордонних справ Узбекистану Садика Сафаєва, рішення про вихід з об'єднання прийнято у зв'язку з відсутністю прогресу в діяльності ГУУАМ, передає АП.

«Я нічого дивного у цьому не знаходжу. Головною метою ГУУАМ були і залишаються транспортні коридори. Ми особисто нікого не запрошували вступати до ГУУАМ. Водночас ця організація і не передбачає великої кількості учасників», — так прокоментував вихід із ГУУАМ Узбекистану Президент України Леонід Кучма.

А Міністр закордонних справ України Анатолій Зленко додав: «У нас ще немає офіційної інформації. Однак попередні дані свідчать про те, що Узбекистан не готовий до подальшої участі у заходах ГУУАМ. Вважаю, що тут нічого несподіваного нема. Кожна країна є вільною і може приймати будь-яке рішення відповідно до своїх національних інтересів. ГУУАМ була створена для того, щоб забезпечити постачання відповідних енергоносіїв, а також для встановлення транспортних коридорів. Сподіваюся, що ГУУАМ буде тепер ще згуртованішою і зможе, не обтяжена пасивністю окремих членів, продовжувати співпрацю, як це визначено установчими документами».

Звісно, що першим запитанням журналістів прем'єрові Молдови Василю Тарлєву після його переговорів з Головою ВР Володимиром Литвином було, чи не збирається охолола останнім часом до ГУУАМ Молдова залишити організацію слідом за Узбекистаном. Відповідь Тарлєва була короткою: «Таке питання не стоїть на порядку денному».

Тетяна ПАСОВА, Яна СТАДІЛЬНА.

Фото АП.

Добридень, цивілізаціє!

Уперше за 23 роки безперервної війни в Афганістані настав мир. Делегати з усієї країни — більш як 1600 представників — зібралися на засідання Лоя джиги для того, щоб нарешті демократично обрати нового лідера Афганістану. Проте делегати, з яких більшість —старійшини племен, було дещо знічені тим, що біля входу їх зустріла охорона, яка, попри вік і солідність народних представників, обшукала всіх металошукачем.

Молоде покоління обирає Вільяма

Молоді британці хочуть бачити на королівському троні принца Вільяма. Згідно з результатами опитування, лише 27 відсотків юнаків та дівчат бачать наступником королеви Єлизавети II принца Уельського Чарльза, батька Вільяма.

Голодні качки — не жарти

Для боротьби із сараною в Китаї мають намір використати майже чотири тисячі голодних качок. На думку китайських науковців, це найкращий засіб позбавитися сарани. Він також дає можливість ресторанам за два-три місяці придбати відгодовані екземпляри «мисливиць» для своїх відвідувачів.

Моніка знову плаче

Колишня практикантка Білого дому, яка була свого часу центральною особою в скандалі навколо екс-президента США Білла Клінтона, не пройшла в присяжні засідателі. Моніку Левинські запросили до Верховного суду Манхеттена разом з кількома іншими мешканцями Нью-Йорка для того, щоб вона змогла взяти участь у процесі за позовом приватної особи до міста. Однак під час стандартної процедури допиту, на запитання, наскільки вона справедлива і чесна, Левинські заплакала і відповіла, що не зможе виконувати обов'язки присяжного.

Перші 100 днів стануть показовими

Новий правлячий кабінет Угорщини, що складається із соціалістів та вільних демократів, розпочав виконання обіцянок, які було дано під час парламентських виборів — реалізацію економічної програми перших ста днів перебування при владі.

Виконання документа не обійдеться без труднощів. Експерти встановили, що дефіцит державного бюджету за минулі місяці року перевищив прогноз членів кабінету Віктора Орбана. До того ж буквально в останні дні перебування при владі уряд правих сил прийняв рішення про використання більш як 600 млрд. форинтів із державної скарбниці. Угорські газети пишуть про те, що значну частку коштів отримають фірми, близькі до колишнього уряду, а також, що ці гроші використовуватимуться на передвиборну кампанію (у зв'язку з наміченими на осінь виборами до місцевих органів влади).

Правлячий кабінет керується тим, що проголошена соціалістами та лібералами економічна програма перших 100 днів перебування при владі цілком реальна і може бути виконана. Вона передбачає зростання заробітної плати педагогів і працівників медичних закладів на 50 відсотків, скасування податків з мінімальної заробітної плати, підвищення стипендій студентам вузів.

Новий уряд планує розпочати переговори з ЄС про надання вагомішої підтримки дрібним сільським виробникам у зв'язку з прийняттям європейських стандартів. З 1 серпня правлячий кабінет має намір переглянути закон про землю і відновити права землекористувачів, взяти під особливий контроль діяльність Земельного фонду. Один із пунктів програми передбачає розпочати переговори з Румунією щодо перегляду угоди, підписаної Віктором Орбаном і Адріаном Нестасе, яка передбачає в межах закону про угорців близького зарубіжжя надання пільг під час працевлаштування не лише етнічним угорцям Румунії, а й усім румунським громадянам. Останнім часом угода спричинила особливу критику з боку профспілок та лідерів соціалістів.

Але є не тільки плани, а й деякі результати роботи нового уряду. Наприклад, підвищення платні державним службовцям, розміри якої нині сягатимуть, залежно від посади і стажу роботи, від 50 000 до 238 500 форинтів (1 дол. США приблизно 256 форинтів).

Яна ОСАДЧА (за матеріалами зарубіжної преси).

Футбол заважає роботі

Два телевізори прибрали з вестибюля в будинку Законодавчої ради Гонконгу після того, як депутати заявили, що матчі чемпіонату світу занадто галасливі та заважають їхній роботі. «Минулого тижня під час засідання деякі парламентарії дивилися трансляції матчу чемпіонату світу в вестибюлі. Вони поводилися занадто збуджено та галасливо», — повідомила прес-секретар ради.

Іронія долі

Зірка світового футболу Дієго Армандо Марадона отримав в'їзну візу до Японії і зможе приїхати на чемпіонат світу. За іронією долі вже наступного дня стало відомо, що Марадоні не доведеться спостерігати за грою збірної Аргентини, тому що вона не вийшла з групового турніру до 1/8 фіналу.

За словами японських дипломатичних джерел, візу було вручено Марадоні в посольстві Японії на Кубі, а рішення про її надання приймали на найвищому рівні. До того влада Японії не раз забороняла відомому футболістові в'їзд до Країни східного сонця, оскільки його було звинувачено в зберіганні та вживанні наркотиків.

Нові політтехнології

В останні перед загальнонаціональними виборами в Чехії дні місцеві політики з подвійною запопадливістю кинулися демонструвати свою силу та відвагу: сенатор Союзу Свободи Ян Рамла **(на знімку ліворуч)** вирішив шокувати виборців, фотографуючися з шістнадцятимісячним левом за кличкою Енжі. Щоправда, під час публічних поцілунків лева й політика був присутній ще й дресирувальник Енжі **(на знімку праворуч)**. Таким видовищем могло насолоджуватися багато мешканців чеської столиці, бо «пристрасні поцілунки» відбувалися в центрі Праги на площі Старого Міста.

Фото АП.

Цукровиробникам — не до сентиментів.

Вони вимагають знизити мінімальні ціни на ринку

На нараді представників найпотужніших підприємств цукрової галузі (за участю ТОВ «Українська продовольча компанія», Агропромислової асоціації «Група компаній «Укррос», компанії «Шелтон», НВІГ «Інтерпайп», концерну «Укрпромінвест») вирішували: яким чином виходити з глибокої кризи. Нібито нічого надзвичайного. Адже про критичну ситуацію, що загрожує подальшому існуванню вітчизняного цукрового виробництва, говорять всує щороку. Дякувати так званому аграрному лобі, цукрові заводи ніколи не милували. Скажімо, попри сезонний характер виробництва, цукрозаводи дотепер примушують сплачувати податки цілий рік. І ця обставина вже не те, що дошкуляє їхньому керівництву, а унеможливлює самий процес виживання.

Як просто обвалити ринок

Держава керує солодким ринком, поволі опановуючи рівень власної некомпетентності. Встановила, скажімо, мінімальні ціни на цукрові буряки, заплющивши очі на безгрошів'я цукрозаводів, котрі працюють з господарствами за давальницькими схемами. І виходило, що за врожайності 270 центнерів з гектара і розподілу цукру 40 на 60, тонна господарського цукру коштувала 1466 гривень. Реалізуючи цукор за цінами, нижчими від мінімальних, господарства, мовою трейдерів, обвалювали ринок. Інакше кажучи, козирною картою на ринку була демпінгова ціна, з якою цукрозаводам, які грали за правилами, сперечатися не було сенсу! І сміх і гріх: усе це відбувалося на тлі правильних розмов нагорі про рішучу боротьбу з бартеризацією комерційних операцій.

Хто кличе контрабандиста?

Запитання, хоч як дивно, майже риторичне. У сезоні 2001-2002 року діяла мінімальна ціна на цукор — 2370 гривень за тонну, яка не враховувала ані галузеві, ані державні інтереси. Якби національне агентство «Укрцукор» і Кабінет Міністрів, сідаючи за розрахунки, зважили б на цінову динаміку по сезонах на внутрішньому і суміжних ринках (білоруському, російському молдовському), то сьогодні трейдери не кусали б лікті від люті. Бо від початку року їхні ціни на цукор були не рівня контрабандним. Нині мінімальна ціна на цукор в Україні 440 доларів за тонну, а в Росії — 350. Звідти, за оцінками трейдерів, майже через усі митниці на внутрішній ринок щодня надходить 300—500 тонн контрабандного цукру, який реалізується за демпінговими цінами. На російсько-українському кордоні діє добре відлагоджена схема контрабанди цукру, виробленого на Кубані.

Візьмемо для прикладу пункт переходу Ізварино на Луганщині. Завозять мотоциклами від 5 мішків і більше, легковушками та вантажівками — до 10 тонн. Приймання і складування здійснюється у приміщенні колишнього сільпо. Тут він і перевалюється у вантажні автомобілі по 20—22 тонни, які розтікаються країною. Цукор супроводжується українськими документами і сертифікатом відповідності якогось вітчизняного цукрозаводу. Пости ДАІ мають свою таксу за безперешкодний проїзд контрабандного вантажу.

На Луганщині — 20—25 гривень з автомобіля, на Донеччині — 100—300. Головне завдання водія — дістатися за територію сусіх областей. І дістанеться, оскільки ані правоохоронні органи, ані місцева влада не протидіють контрабандному транзиту.

Податкові заморочки

Податкову розстрочку хтось на нараді назвав ще однією заморочкою. Бо цукрозавод, котрий має податкову заборгованість за минулий період, розстрочку не одержить. Зате він вимушений платити податки усі 12 місяців, тоді як прибуток одержує лише на зламі років —після закінчення переробки і реалізації свого продукту. Через це пропозиція президента агропромислової асоціації «Група компаній «Укррос» Сергія Федоренка вдосконалити систему оподаткування, враховуючи сезонний характер роботи цукрозаводів, знайшла схвальний відгук абсолютної більшості цукровиків. Як саме вдосконалити — цукровари знають. Для переробних підприємств галузі, на їхню думку, слід запровадити пільгові умови і терміни сплати податків — разово у першому кварталі року, керуючись підсумками роботи попереднього сезону цукроваріння. Водночас для збалансування системи розрахунків заводів за цукрові буряки з юридичними особами та населенням варто звільнити від ПДВ послуги цукрозаводів з переробки сировини для осіб, що не мають статусу підприємця.

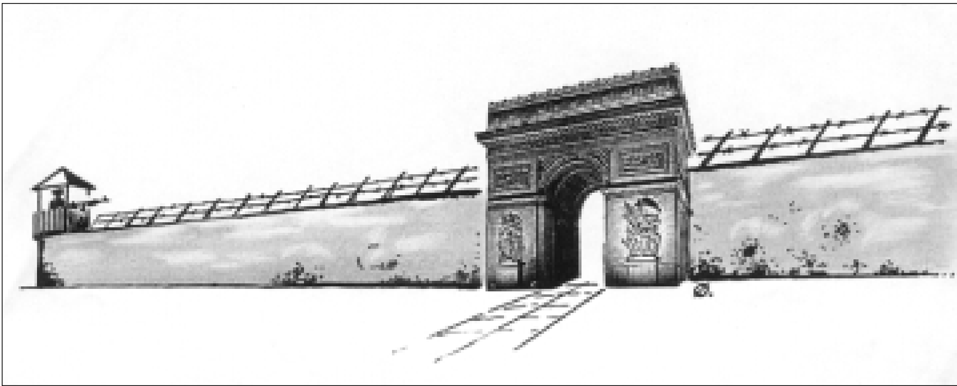
За меморандумом — ультиматум

Власне, тепер про це знають і в раді Національної асоціації «Укрцукор» (НАЦУ), куди учасники наради надіслали офіційне звернення. У ньому достатньо і фактів, і аргументів, і справедливих вимог. Вже до 20 червня цукровиробники вимагають підготувати і забезпечити прийняття постанови Кабінету Міністрів про зниження мінімальної ціни на цукор до 2000 гривень за тонну та збереження мінімального рівня цін на цукрові буряки у 165 гривень за тонну. Вони вимагають від Державної податкової адміністрації та Державної митної служби дієвих заходів з боротьби з контрабандою. Від уряду — гарантованого вилучення цукру з режиму вільної торгівлі з Білоруссю, Російською Федерацією та Молдовою терміном на п'ять років, заборони пільгового завезення на митну територію країни продукту, виготовленого з цукру-сирцю.

Узагалі, текст звернення засвідчує глибоке розчарування діяльністю ради НАЦУ і відмову від будь-яких протокольних церемоній. Це — повна протилежність тону і настрою меморандуму про співпрацю, нещодавно підписаного між цукровиками й урядом. У разі, якщо рада НАЦУ не пристане до пропозицій і не виконає усіх вимог цукрозаводів, вони залишають за собою право вийти з асоціації. А це для неї означає остаточну втрату впливу на ситуацію в галузі, бо автори звернення виробляють більш як третину цукру в країні.

Сергій ВЛАД.

P.S: Вже коли верстався номер газети, каналами «УНІАН» надійшла звістка про те, що на одній з об'їзних доріг луганські митники спільно з прикордонниками та працівниками МВС затримали вантажівку з більш як дев'ятьма тоннами контрабандного цукру з Російської Федерації.

Мал. Василя ФЛЬОРКА.

Корисні туфи

Усе почалося з того, що Рівненське комунальне теплопостачальне підприємство «Комуненергія» три роки тому взяло під свою опіку занепале господарство в селі Ступне Здолбунівського району. Тут теплопостачальники застали чотирьох поросят і шістнадцять голів ВРХ. Тож почали з нуля.

Нині на 600 гектарах угідь утримується 260 свиней, 220 голів ВРХ, велика перепелина ферма, кури, вівці. А живність, звичайно, треба чимось годувати. Коли першого року зібрали кукурудзу з п'ятдесяти гектарів, розгубилися: вона була надто високої вологості і «горіла». Порадити, як зберегти її, попросили науковців вінницького Інституту кормів Української академії аграрних наук.

— З допомогою розроблених у Вінниці консервантів, виготовлених із застосуванням базальтових туфів, нам вдалося зберегти зерно кукурудзи із 35-відсотковою вологістю, — розповідає заступник генерального директора із сільськогосподарського виробництва Сергій Лисюк. — Запропонована технологія нескладна. Новий спосіб зберігання зернофуражу підвищеної вологості в засіках на критих токах, складах або в інших пристосованих сховищах — це не що інше, як пошарова герметизація поліетиленовою плівкою з використанням мінерального консерванту. Вологість фуражного зерна пшениці може коливатися в межах 18 — 24 відсотків, кукурудзи — сягати 35. Цей метод менш енергозатратний порівняно з технологією сушіння. На кожній тонні зернофуражу економиться сорок кілограмів дизпалива. Нам зберігання тонни вологого зерна обходиться в 15 гривень.

Консервант на основі туфів випробували і для силосування зеленої маси кормових культур та заготівлі сінажу з високим вмістом білка (конюшина, люцерна, соя, кукурудза). Споживаючи такі корми, худоба не хворіла, добре додавала у вазі.

Провели й такий експеримент: одну групу з тридцяти свиней годували, як звичайно, другу — з добавками з туфів. В останніх добові прирости ваги були на 25 відсотків вищі, а одержане з таких тварин сало не жовтіло.

Тобто в підсобному господарстві (а воно дає роботу близько сотні місцевих селян, середньомісячна зарплата тут 238 гривень) дружать з наукою, тож і вдалося чимало. Але головне досягнення, на думку фахівців «Комуненергії», — це те, що на власному досвіді переконалися у корисності використання базальтових туфів, запаси яких на Рівненщині практично вичерпано.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

У НОМЕР

Діамантова ідея канцлера Шрьодера

(Початок на 1-й стор.).

Ініціатива пішла від німецького концерну «Рургаз» — одного з найбільших клієнтів російського «Газпрому» з купівельною спроможністю 20 мільярдів кубічних метрів газу на рік. Цей концерн багато років працює і на російському, і на українському ринках, він має з партнерами спільні технічні проекти. І його фахівці чудово знають про стан справ і в нас, і в наших сусідів. І про суперечку, що триває вже понад десять років, про транспортування газу, і про неоплачені Україною «газові» рахунки їм також більш ніж відомо. Як стверджують ці фахівці, українській газотранспортній мережі в не дуже далекому майбутньому загрожував цілком імовірний розпродаж у зв'язку з її ліквідацією. І які наслідки спричинила б альтернативна «труба» — казати не треба. А якщо зважити на загрозу тероризму, то користувачам російського газу в Європі її геть має бути незатишно. Гарантії безпеки транзиту газу стали для них найголовнішими.

Тому й з'явилося ноу-хау «Рургазу»: створити міжнародний газовий консорціум на умовах спільного управління. Фахівці «Рургазу» вважають, що в складних правових економічних умовах, які створилися в Україні, враховуючи її заборгованість з газу, ця форма діяльності найприйнятніша. В такій ситуації, на їхню думку, без економічно сильних зарубіжних партнерів не обійтись. Як відомо, угоди про майбутній консорціум підписано президентами Росії та України за дуже безпосередньої участі канцлера Герхарда Шрьодера, якому випала місія бути головною рушійною силою проекту. Вже після підписання угоди він назвав її «діамантовою» ідеєю для Росії та України, а також для президентів обох держав.

Отже, «Рургаз» ініціював створення проекту, що, як вважає німецький уряд, має стратегічне значення. І хоча концерн відіграє в його реалізації найважливішу роль, проте без партнерів по галузі йому не обійтися. Звісно, ініціатори розраховують на участь у проекті і німецьких компаній, і підприємств інших країн — імпортерів газу, зокрема Італії та Франції, для яких транзит російського газу через Україну надзвичайно важливий. У пресі з'явилися навіть повідомлення про те, що до майбутнього консорціуму можуть увійти італійський концерн «ЕНІ» та французький «Газ де Франс». Проте самі вони ці повідомлення не підтвердили і не заперечили.

Президент Росії Путін також підкреслив, що управління газотранспортною мережею має бути відкрите і для середньоазіатських країн. Він, зокрема, розраховує на співробітництво з Казахстаном, чиї нафту й газ транспортуватимуть в Європу через Росію та Україну, про що досягнуто попередніх домовленостей.

У Німеччині багато дискутують про те, яку суму інвестицій буде вкладено в проект. Поки що називають лише цифри, оприлюднені президентом Росії Володимиром Путіним: 2,5 млрд. доларів упродовж першого року спільного управління і 15 млрд. доларів упродовж наступних десяти років. Правда, з посиланнями на те, що цю суму начебто зажадав Президент України. Самі ініціатори жодних цифр не називають, адже підписано лише угоду і попереду ще велика робота з підготовки документів, що має бути завершена в серпні.

То які вигоди обіцяє Україні майбутня участь у міжнародному консорціумі? За твердженням авторів проекту, оскільки участь Росії в енергопостачанні Німеччини останніми роками різко зросла, зменшивши її залежність від політичної нестабільності Близького Сходу, можна казати про збільшення обсягів транзитних поставок газу через Україну і для Німеччини, і для інших країн Західної Європи. Це поліпшить шанси України в економічному плані, а також сприятиме й політичній стабільності. Плановано модернізацію всієї газотранспортної мережі, газорозподільних і компресорних станцій, що створить нові робочі місця для громадян України. І найголовніше, як заявив керівник концерну «Рургаз» Беркгард Бергманн, якщо цей великий проект буде успішно реалізовано, то відпаде необхідність створення альтернативних газових трубопроводів, чого так боялася Україна.

Це, звичайно, головне, але не найголовніше. Адже всі нинішні дискусії і розрахунки, як і обсяги інвестицій у розвиток газотранспортної мережі України, залежать не тільки від канцлера, президента чи президентів, а й від того, чи захоче Україна віддати частину своєї державної власності до спільного управління? Бої за це ще будуть запеклі. Аби не програти.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Франкфурт-на-Майні.

СУСПІЛЬСТВО

Вода для Криму

Дні «Голосу України» в Автономній Республіці

Одвічна зона ризикованого землеробства, і водночас—привабливий курортний регіон, нині потерпає від посухи. А його рятівнику — Північно-Кримському каналу, який ще донедавна розширював зрошувані площі гарантованого землеробства, самому потрібна допомога. Масштаби проблеми вивчали під час проведення днів «Голосу України» в автономії журналісти Світлана Писаренко і Віктор Хоменко.

Півострів стає зоною біди?

Такого тут не було вже давно — передчасна вимушена косовиця ранніх зернових через неймовірну посуху (подібної не було з 1958 року) почалася вже в останній декаді травня. Якщо торік автономія отримала рекордну за останній час кількість зерна — понад мільйон тонн, то нині на порядку денному надзвичайна ситуація, яка склалася на хлібних полях і в цілому в аграрному секторі. Невтішні прогнози щодо очікуваного врожаю підтверджують і спостереження за зерновими з космосу.

Життєдайна волога на поля вчасно так і не пролилася ні на суходіл, ні на зрошувані масиви. Намолот зернових справді висить на волосинці. Під загрозою зриву опинилися навіть самі жнива. Там, де вони й відбудуться — на окремих парових і зрошуваних землях, — перетворяться на справжні страждання. Колос зварився, вже нині трудівників ланів турбує проблема насіння під майбутній урожай. Посуха, що впала на півострів у період наливу колосу, змилостивилася лише над ланами Совєтського району. Спеціалісти прогнозують на нинішній рік подвійне зростання цін на зерно. Кажуть, ціни на хліб на півострові можуть підскочити вже до осені.

Підраховано: збирання на зерно принесе тільки збитків — 200 гривень з кожного гектара. Дехто вже переорав кволі посіви і готується до наступного врожаю, хтось скосив ще не висохлі стебла і заклав на сінаж. Буває й на зерно косять, та не накошують — пшеничні стебла куці, з рідкими колосками — в мізинець. З продовольчої в кормову групу вже переведено майже 100 тис. га озимих і ярих культур. Що ближче до жнив, то стрімкіше скорочуються збиральні площі, скромнішають прогнози врожайності зернових. Хлібороби, сумно оглядаючи рано пожовклі, випалені лани, подумки зважують: чи варто взагалі ганяти полями комбайни заради якихось кількох центнерів з гектара? І хто відповість за таке зволікання з поливом, та що вони отримують за оренду земельних паїв? На деякі придавлені посухою масиви виганяють худобу: комбайнам з них взяти нічого. Очікується, Крим недоотримає до 600 тис. тонн зерна і половину кормів. Вирішено, що боротимуться кримчани за хліб відчайдушно, збиратимуть його навіть на ланах з урожайністю 5 центнерів з гектара. Це за того, що готовність комбайнового парку сьогодні ледь перевищила 70 відсотків.

Єдина втіха — вдалося зберегти елітні сорти зернових: знаючи примхи зони ризикованого землеробства, спеціалісти Кримської сільськогосподарської дослідної станції завбачливо вирощують виключно на парових і зрошуваних землях північного Красноперекопського району.

Драматургія безводдя

Прислів'я наших предків про дощі, які йдуть не тоді, коли просять, а коли косять, особливо актуальне у максимально близькому до параметрів напівпустелі кримському кліматі. Півострів завжди був зоною ризикованого землеробства. Кожні півстоліття 30 років припадає на посухи. Несподіванкою не була й нинішня. Її синоптики прогнозували ще навіку тому. Навіть закликали рятуватися саме від травневої спеки.

Та хоча всі знають, що дорога ложка до обіду, тоді було... ніколи: передвиборчі змагання не залишали часу на турботу про хліб і полив ланів. Вода прийшла в Крим рано — ще 25 березня, але подати її на поля змогли тільки через два місяці. У «час красивих обіцянок» попередній уряд пакував валізи. Новий — сформований 15 травня, хоча й відразу ж кинувся у «битву за врожай», на першому своєму засіданні виділив з бюджету 3,5 мільйона гривень на погашення заборгованості за електроенергію, яку використовують під час поливу, суттєво змінити не встиг. Та й спеціалісти-водники кажуть: це третина від потреби. Президія Верховної Ради автономії у повному складі зібралася на перше засідання четвертого червня і на 19-те — відразу затвердила чільним питанням порядку денного першої сесії обговорення ситуації, що склалася в Криму в результаті заморозків і посухи.

За оцінками міністра АПК Сергія Дроботова, в цілому прямий збиток для сільського господарства півострова становить 130,3 млн. грн., а разом з недобором урожаю зернових, фруктів і винограду — понад 279 млн. грн. Голова профільної депутатської комісії Віталій Верченко наполягає на зверненні в Кабмін з проханням про визнання автономії зоною стихійного лиха. Голова ВР АРК Борис Дейч хоча й не заперечує проти відповідного подання, але таки вважає, що передусім потрібно розраховувати не на резерви Києва, а на власні.

Доки тривав «кабінетний порятунок» урожаю, більшість господарств так і не спромоглася впритул зайнятися зрошенням. Ремствували: де таке бачено, щоб за полив одного гектара посівів сплачувати 30 гривень? За такої спеки необхідно поливати потріскані землі й зів'ялі посіви принаймні двічі. Рослини ледь окропили на 50 тисячах гектарів, що становить всього 20 відсотків поливних площ. Мало того: у розпал посухи почали скорочувати обсяги поливу, пояснюючи це браком коштів на його оплату і тим, що... не змогли домовитися з водопостачальними організаціями. І це тоді як становище на ланах може хоч якось врятувати лише зрошення. Та зробити цього не дають значні борги господарств. Енергетики настійно вимагають розрахуватися за старими заборгованостями і зробити передоплату за воду, яку дадуть зараз.

На зрошення потрібно 9 млн. грн. «Водники» кивають на енергетиків, а ті — на них і досі. З'ясовування стосунків у пік критичної ситуації, як зауважив перший заступник голови Ради міністрів автономії Анатолій Корнійчук, засвідчило не лише рівень професіоналізму деяких керівників господарств, які досі не зрозуміли, що в Криму без води робити нічого. Заручниками такої нерозпорядливості і неорганізованості стали врожай і добробут селян. Хлібороби не розуміють, як це і чому, незважаючи на їх споконвічну працю, одні не платять, інші воду не качають.

Щоб полегшити удар стихії згідно з наказом за підсумками колегії уряду в районах створено компетентні комісії, яким доручено оперативно провести інвентаризацію й обстеження посівів і підготувати документи до Кабінету Міністрів України щодо відшкодування збитків. Звісно, держава уже вкотре не залишить кримських хліборобів наодинці з бідою. А водночас ще раз відчули необхідність відновлення системи зрошення. Без неї, на думку провідних фахівців Кримського аграрного університету, півострів може уподібнитися півдню прикаспійської частини Астраханської області Росії, де напівпустеля вже панує-нищить все живе.

Де таке бачено, щоб за полив одного гектара посівів сплачувати 30 гривень?

Подвійний удар у сонячне сплетіння

Із сухим скрипом в'їжджає півострів і в курортне літо. Нинішня спека і посуха, як і можливі, пророковані фахівцями у зв'язку з глобальним потеплінням клімату, ще жорстокіші майбутні, здатні відчутно віддалити здійснення його мрії про міжнародну курортну славу унікального туристично-рекреаційного регіону.

Поки що проблеми водопостачання віднаджують багатьох з тих потенційних відпочиваючих, котрі наслухалися розповідей про кримське безводдя від 4,4 млн. відпочиваючих, які приїхали в чарівний Крим минулого літа з материкової України і близького зарубіжжя. Через цей комунальний дискомфорт страждають не лише ті, хто зупиняється поза оздоровницями і готелями, а й грошовиті гості найпрестижніших з них. Надійне забезпечення санаторно-рекреаційного комплексу водою і водовідведенням залишається невигойною проблемою не лише у ще не розкручених рекламою регіонах, де чимало баз відпочинку взагалі не каналізовані, а й престижних.

Навіть Ялті не вистачає коштів на ремонт водогонів, туалетів і каналізаційних мереж. Тож не дивно, що й вона перетворилася на одноразовий курорт. Як заявив на першій сесії після виборів заступник міського голови Геннадій Добкін, «люди, що побували тут раз, більше сюди не повертаються». Між тим, в недобудований 40-кілометровий ялтинський водогін вкладено 50 млн. грн. Залишилося прокласти 5 кілометрів водоводу, знайти 5 млн. грн. — і столиця кримських курортів була б з водою. Та вже шість років Ялта чекає їх від бюджету, хоча могла б знайти ці кошти й сама.

Вважає, що проблеми з водопостачанням істотно знизять потік туристів і міський голова Судака Леонід Шремф. «Адже 90 відсотків населення отримують тут воду один раз на два дні упродовж однієї години. А деякі райони міста водою забезпечують водовози раз на тиждень». У деяких селищах курортної зони, з його слів, води взагалі немає. Вони вимушені користуватися виключно дощовою водою.

Правда про літнє безводдя півострова стосується всіх без винятку його регіонів включно з Севастополем, де звичайну питну воду дають по дві години на добу, та й то, там де не латають вічні прориви поіржавілих водогонів. Місто перебуває на жорсткому особливому режимі з подачею питної води не перший рік, а кінця й краю цим непереливкам не видно.

Накопичені вже цього року 17 млн. грн. боргів за природний газ і 14 — за електрику знову без гарячої води залишать курорти. Причому лише ялтинці зуміли її викрасти майже 15 мільйонів кВт/годин.

У результаті держава недоотримала 2,5 мільйона гривень. Всього на півострові нині відключають від енергопостачання 2500 електроспоживачів-крадіїв. Особливо заборгували водоканали Феодосії, Керчі й Щолкиного. Енергетики не зважають навіть на особливості Криму, пов'язані з курортним сезоном. На всі прохання відстрочок виплат відповідь одна —відключати. Що означатиме для курортників відсутність води — зрозуміло кожному.

Біля моря без води

Чи не біда те, що місцеві водні ресурси Криму становлять всього 15 відсотків від його потреби і містять менше 250 тисяч кубометрів не завжди питної води. Слабшають надії на власні річки й джерела півострова, більшість з яких потребує захисту. 1657 постійних і тимчасових водотоків, в тому числі 150 річок, влітку перетворюються на заледве помітні потічки, русла яких ще належить очистити, відновити захисні дамби, прибрати з берегів склади отрутохімікатів. За даними екологів, лише в басейні найкрупнішої річки півострова Салгір, кволий струмочок якої має довжину 232 кілометри, нараховується 250 вогнищ забруднення води. До промислового розливу потужного потенціалу справді цілющих мінеральних джерел на півострові лише приступають. Фахівці переконані — якщо ця справа залишиться на нинішньому рівні й далі, постане загроза перетворення курорту лише на кліматичну оздоровницю. А слава бальнеологічного курорту, заради чого колись сюди приїздили люди з усіх усюд, забудеться. Про загострення недоліків водоочистки, стану водопровідних і каналізаційних мереж Криму як зони недостатнього водопостачання, яких чимало по всій Україні, наприкінці травня говорили учасники загальнодержавного науково-практичного семінару «Україна: водопостачання-XX1 століття». Ситуація до такої міри невтішна, що Верховна Рада недавно ухвалила спеціальний закон, який зобов'язує місцеві влади, науково-дослідні заклади, керівників водогінно-каналізаційних господарств, природоохоронні та інші органи здійснити всі заходи, аби вирішити проблеми, що назріли й перезріли. Та застосовувати його на практиці в автономії ще «не встигли». А завдання стоїть найактуальніше — треба нарешті домогтися, щоб наша вода не поступалася за якістю світовим еталонам. Стосується це й двадцяти трьох кримських водосховищ, які з'явилися на півострові з введенням в експлуатацію Північно-Кримського каналу, глибина яких цілком залежить від його стану. 40 років тому він став рятівником постійно спраглого регіону, цілющою артерією для його економіки і соціальної сфери. Прихід великої води руслом довжиною понад 400 кілометрів від Перекопу до Керчі змінив весь уклад життя кримчан. Нині, у рік ювілейного пуску дніпровської води на посушливий півострів, сила рукотворної ріки підупала. Знову постала проблема гарантованого водопостачання міст, не кажучи вже про селища, села і поливні землі.

Рятуйте рятівника!

Хоча й тепер щороку в наливні водосховища закачують понад 100 мільйонів кубометрів води та понад 10 мільйонів питної, сьогодні навіч різке скорочення ефективності використання потужних гідротехнічних споруд каналу, а звідси — поливних земель. Досить сказати, що з колишніх 403 тисяч працюючих зрошуваних гектарів, які свого часу давали майже 60 відсотків валової продукції рослинництва, кормів, овочів і фруктів, торік полили лише 234,6 тисячі гектарів. А сьогодні, за інформацією заступника міністра АПК Криму Сергія Пелагенка, можуть експлуатуватися тільки близько 197 тис. Одна з причин того, що степовий Крим стає зоною біди — в непродуманому реформуванні аграрного сектору. Зрошувані землі опинилися на території 430 сільгоспідприємств, не рахуючи дрібних власників. Навіть неподільна зрошувальна мережа тепер належить кільком господарям. Мережа каналу на багатьох його ділянках виявилася зруйнованою і тотально пограбованою. На її відновлення потрібно понад 237 млн. грн., в тому числі лише для заміни розграбованого майна — 40 мільйонів. Зруйновано лоткову мережу, якою вода йшла на лани. Злодії здали в металобрухт устаткування насосних станцій, дощувальну техніку, нищать навіть високовольтні лінії електропередач...

На республіканській нараді, присвяченій питанням подолання наслідків посухи, голова ВР АРК Борис Дейч зажадав від керівників силових структур і місцевих органів влади об'єднати зусилля і, зокрема, розібратися, «чому сьогодні десятки тисяч гектарів зрошуваних земель не поливаються, адже в будівництво цієї системи вкладено сотні мільйонів». Глава представницької влади півострова заявив керівникам господарств і правоохоронних органів: «Ви не можете не знати, хто в селах приймає метал розграбованих трансформаторних підстанцій і ліній електромереж. Я вимагаю зупинити цей «бєспрєдєл». Віднині за пропозицією Бориса Дейча до оперативних зведень про надзвичайні події в автономії вносяться також факти зняття електропроводів, розграбування електропідстанцій і насосних станцій. «З жорсткого уроку, який піднесла нам природа, необхідно зробити відповідні висновки», — підкреслив Б. Дейч у розмові про головне— як найефективніше використовувати водні ресурси і зрошувані землі. Саме від цього величезною мірою залежить розвиток агропромислового комплексу Криму і добробут його жителів. Власникам зрошуваних сільгоспугідь необхідно міняти психологію і забезпечити спільне використання і збереженість неподільних меліоративних комплексів. А сільгоспвиробникам нарешті зрозуміти, що безплатної води більше не буде. Та й сподіватися, що всі витрати із зрошення будуть сплачені за рахунок бюджету, не варто. Держава й так взяла на себе обов'язки і витрати з утримання основних магістральних каналів і подачі води. Це чимала сума — на нинішній рік передбачено 35,4 мільйона гривень. 16 млн. з них піде на сплату за електроенергію, потрібну для перекачування води магістральними каналами. Витрати на подачу води безпосередньо на лани відтепер лягли на плечі їх власників. Платити за спожиту вологу вони не поспішають: організації водогосподарського комплексу заборгували за електроенергію, використану на подачу води, 2,9 млн. грн., на наповнення водосховищ — 2,2 мільйона, на подачу питної води — 1 мільйон. Схоже, без дотацій не обійдеться й нині.

Мережа каналу на багатьох його ділянках виявилася зруйнованою і тотально пограбованою

Тоді й тепер

До болю вражені картинами спалених сонцем ланів обабіч самісіньких берегів найбільшої в Європі рукотворної річки засипали запитаннями про стрімке старіння Північно-Кримського каналу і шляхи його порятунку начальника управління водних ресурсів і водогосподарських систем Кримводгоспу Миколу Заволодька.

— Тоді, 40 років тому, завдяки рукотворній річці було створено новий могутній водогосподарський комплекс, який розв`язав багатовікову водну проблему міст і селищ Криму. Було збудовано кілька десятків водосховищ загальним об'ємом 400 млн. кубометрів, 862 ставка, 1540 км каналів міжгосподарської і 9443 км внутрігосподарської меліоративної мережі, 396 насосних станцій та нову галузь — зрошуване землеробство з гарантованими врожаями. Кожен поливний гектар став працювати за чотири богарні. Звідси й тодішні високі врожаї, якими став славитися півострів після приходу дніпровської води. Виробництво сільгосппродукції у вісімдесяті роки, в порівнянні з 1960 роком, збільшилося в 40,2 разу, чистий прибуток від зрошення — в 15,6 разу, виробництво кормів — у 24 рази, овочів — в 2,2 разу. Поливні землі займали всього 20 відсотків загальної площі сільгоспугідь, а на них вироблялося 60 відсотків усієї валової продукції рослинництва, в тому числі — 92 відсотки зерна кукурудзи, 100 відсотків — рису, 84 — кормових коренеплодів, 86 — сої, 92 — овочів і 77,5 — фруктів...

—На жаль, починаючи з 90-х років, в зрошуваному землеробстві розгортається регрес, каже Микола Никифорович. Поливні землі втрачають свій потенціал, внутрігосподарські поливні системи вже доведені до критичного стану через те, що припинено повне фінансування за відсутності системного підходу до експлуатації меліоративних систем, зацікавленості в розвитку зрошуваного землеробства, на долю якого вплинули і перекоси в реформуванні аграрного сектору економіки і безпрецедетний вандалізм. В результаті маємо невідновлюваний збиток сільському і водному господарству. Нині через крадіжки, розукомплектування устаткування і техніки, їх зношеність втрачена для зрошення половина всього поливного клину. З колишніх п'яти тисяч дощувальних агрегатів залишилося не більше 2700, з яких 2,5 тисячі спрацьовані цілком. На відновлення зрошувальних систем з урахуванням придбання дощувальних машин потрібно десятки мільйонів гривень, яких немає.

Занепад у зрошенні, стрімке скорочення поливних площ і кількості поливів супроводжується регресом у виробництві, деградацією земель. Катастрофічно скоротився валовий збір усіх видів продукції. При цьому в багатьох господарствах продуктивність зрошуваного гектара не виправдовує витрат на експлуатацію поливних земель. А без води — немає врожаю. Дестабілізовано й водопостачання населення міст, селищ і сіл півострова.

Щоб подолати кризу зрошуваного землеробства, необхідно на державному і регіональному рівнях розробити і законодавчо визначити механізм державної підтримки й регулювання економічних відносин в галузі меліорації земель, розробити й реалізувати державну програму виробництва і забезпечення водокористувачів дощувальною технікою та здійснити Комплексну програму меліорації земель. На завершальній стадії реформування агропромислового комплексу необхідно забезпечити збереженість і цілісність зрошувальних систем. Тільки за такої умови вони зможуть працювати ефективно.

Враховуючи складне техногенно-екологічне становище на території Криму, вкрай зношені основні меліоративні фонди, кризовий стан водопостачання у сільській місцевості, уряд і Верховна Рада автономії прийняли регіональну програму захисту населених пунктів і сільськогосподарських угідь від шкідливої дії вод, розробили комплексні заходи із розвитку меліорації земель, а також будівництва і реконструкції об'єктів сільгоспводопостачання до 2005 року. Та вони так і лишилися на папері, бо через відсутність коштів не фінансуються зовсім. Як і роботи із встановлення розмірів і кордонів водоохоронних зон і прибережних захисних смуг водних об'єктів. З минулого року не виділено й копійки і на проведення ремонтно-експлуатаційних заходів на застарілому устаткуванні водогосподарського комплексу, стан якого такий, що день у день виходить з ладу, загрожуючи серйозними аварійними ситуаціями.

Треба зробити все можливе, щоб дніпровська вода й приходила на ці стомлені спекою лани

Водночас на водних об'єктах Криму частішають випадки самовільного захоплення земельних ділянок і забудови і приватного сектора, і різних «точок» комерційних фірм. Зростає кількість неорганізованих сміттєзвалищ за межами і в самих містах та населених пунктах. На очах забруднюються водотоки і прибережні зони промисловими, комунальними і сільськогосподарськими відходами. Частішають випадки зливу каналізацій промислових підприємств і викиди неочищених стічних вод санаторіїв і будинків відпочинку, неканалізованого приватного сектору. Все це ставить під загрозу своєчасну подачу води системою Північно-Кримського каналу і погіршує техногенно-екологічну ситуацію на водних об'єктах рекреаційного півострова. Потребує ремонту й саме облицювання каналу, яке вже давно виходить з ладу, зменшуючи коефіцієнт корисної дії, в багатьох місцях пропускає вологу, призводить до засолення грунтів, підтоплення сіл і селищ, дедалі більше людей змушені споживати неякісну воду, а відтак і хворіти.

Єдина надія нині на затвердження ВР АРК програми першочергових робіт з відновлення меліоративних систем і використання зрошуваних земель в автономії на період 2003—2005 років за рахунок коштів резервного фонду Криму. Вона має стати рятівним колом для справжнього рятувальника півострова від численних водногосподарських проблем. Без її якнайшвидшої реалізації Північно-Кримський канал, який так непомітно і швидко постарішав в щоденній праці, й сам нині загрожує стати неабиякою проблемою не лише сонячного півострова, а й всієї України. Треба зробити все можливе, щоб дніпровська вода й надалі приходила на ці стомлені спекою лани. Щоб вчасно починався кожен новий поливний сезон, досхочу були напоєні хлібні й кормові поля, городи, сади, виноградники, і звісно ж — люди. Бо вже бачимо: без цієї рукотворної ріки, що хлюпоче вздовж усього півострова, йому аж ніяк не прожити не вижити. Дніпрова хвиля з Кримом —нерозлийвода.

**Світлана ПИСАРЕНКО,
Віктор ХОМЕНКО.**

Траса Північно-Кримського каналу.

КОЛИ ВІДПОЧИВАЮТЬ МЕДИКИ?

(Початок на 1-й стор.).

Напевне, немає в столиці людини, яка не чула б про клініку Шалімова. Впевнена: мало таких знайдеться й в Україні. З досвідом фахівців цього славнозвісного закладу рахуються і за кордоном. Приміром, нещодавно німецькі колеги попросили дозволу зробити декілька хірургічних втручань на підшлунковій залозі за методом наших співвітчизників. А якщо додати, що обладнання, за допомогою якого діагностують та оперують пацієнтів, у інституті застаріло вже років на вісім, то майстерності наших медиків залишається лише вклонитися. Щороку тут роблять п'ять тисяч операцій різної складності (до речі, раніше, коли заклад фінансували на належному рівні, ця цифра сягала дев'яти тисяч).

Нині медики стурбовані хвилею публікацій у ЗМІ стосовно роз'яснення Конституційного Суду про безкоштовну медицину. На думку Валерія Саєнка, тепер створюються умови, за яких заклад просто приречений на занепад. Адже державних грошей ледве вистачає на харчування та забезпечення клієнтів медикаментами першої необхідності. А необхідне для складних операцій обладнання (штучні клапани для серця, катетери тощо), переважно імпортне, отож і коштує чимало...

Проте фахівці не впадають у відчай. Як стверджує кандидат медичних наук, старший медичний співробітник відділу хірургії підшлункової залози та реконструктивної хірургії жовчновивідних проток хірург вищої категорії Іван Тодуров, медицина — це галузь, в якій не йти в ногу з часом означає безнадійно відстати. Тут кожен крок, що не зроблено — це два кроки назад, які завтра все одно доведеться пройти. Він запевняє, що кожна людина, яка звертається до них по допомогу, отримує її на найвищому рівні. Навіть незважаючи на відсутність направлення чи коштів. Нині у відділі виконують найскладніші хірургічні втручання (летальність — мінімальна). До того ж завдяки власній розробленій методиці, фахівцям практично вдалося уникнути ускладнень, які раніше вважалися звичним явищем після важкої операції. Тож хворих виписують із стаціонару вже на восьмий-дев'ятий день (раніше цей термін тривав півтора місяця). Вони насолоджуються повноцінним життям. Проте не забувають про людей, які повернули їм найцінніше: дякують, шлють вітальні листівки, присвячують вірші, роблять пожертвування на заклад. А медики, яких називають богами, працюють далі, попри свята, не знаючи відпочинку, даруючи людям безцінне — здоров'я.

Надія ГОРБАТЮК.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Хворих виписують із стаціонару вже на восьмий-дев'ятий день (раніше цей термін тривав півтора місяця)

ДОЛІ ЛЮДСЬКІ

Разом із хворим хірург оперує себе

Лікар в селі — постать помітна

— Бути сільським лікарем не так просто - в селі очей не заховаєш. Ідеш Білозеркою, і всі тебе пізнають. Те, що скажуть про тебе люди, певне, і є головне, ради чого працюєш і живеш...

Мій співрозмовник каже ці слова без пафосу. Завідувач хірургічним відділенням Білозерської районної лікарні хірург вищої категорії Олександр Сірик відверто зізнається, що ніколи за всю свою понад чвертьвікову діяльність не розчарувався в обраному шляху.

— А коли невдача, хворий після операції помирає, не виникає бажання написати заяву і все кинути?

— Безперечно, то розпачливі хвилини. Щоразу разом з хворим помираю я сам. Бо найтяжче випробування для хірурга — сповіщати рідних пацієнта про непоправне. В хірургії те й важливе — не написати заяву...

...Щоранку він прямує вулицею на роботу. Ось на розі пропонує перехожим купити насіння старенька. Два роки тому він робив 92-річній жінці складну операцію на нирках та жовчному міхурі. Залишивши на хвильку свій нехитрий бізнес, вона приязно вітається зі своїм рятівником. Ось обігнав на велосипеді хлопчак. Нещодавно лікар видалив йому апендицит. Якось Сірика супроводжував дорогою хтось із приятелів. Підрахував, що за цей час Олександр Валентинович 47 разів привітався з перехожими!

Фото автора.

Хрещеним батьком був брат

Доля, вважає Сірик, була прихильна до нього. Остаточно з професією визначився лише у випускному класі. Мама, Марія Миколаївна, вчителька за фахом, бачила сина військовим. Батько мріяв, щоб Олександр професійно зайнявся музикою — змалку віддав його до музичної школи.

— Сам він все життя працював токарем, а на громадських засадах керував у нашій Снігурівці духовим оркестром. Я успішно закінчив музичну школу, постійно грав в інститутському оркестрі. Баяна й досі не залишаю. Музичний інструмент для хірурга — то незайва річ.

Взірцем і вчителем в усьому для Олександра був старший брат. Хірург районної лікарні, він увів студента-першокурсника до медичної «богеми».

— Для нас за велику честь було навіть збігати за цигарками для хірурга. Студент в операційній — для лікаря тягар, зайвий клопіт: то щось стерильне рукою мацне, то на кисневий шланг наступить і перекриє — тільки й дивись за ним. Я з усіх сил намагався використати братове сприяння, все побачити на власні очі. Траплялося, сьогодні ночую в одній лікарні, завтра — в іншій. Моє «горіння» помітили, поступово стали підпускати поближче. У студентів, які спостерігають за скальпелем, аж руки сверблять спробувати самому! А коли дозволили під пильним оком досвідченого наставника якомусь п'яному дебоширу розбитого лоба зашити, радощам не було меж!

Та найбільше радів майбутній хірург, коли один з педагогів, що писав дисертацію, взяв його до «собачої» операційної — тварин набирали спеціально для науки, щоб «різати».

Сільські люди мені рідніші

Інститут Сірик закінчив з «червоним» дипломом. Пропонували залишатися на кафедрі, але він хотів у лікарню. Коли проходив інтернатуру в Херсоні, запропонували «постажуватися» в Білозерці. Тодішній завідувач відділення Микола Шеремет звернув увагу на тямущого практиканта і запропонував залишитися у відділенні.

— Не жалкую, що залишився сільським лікарем. На відміну від міських однокурсників, я не боявся села. Адже виріс у райцентрі, де обстановка ближча до сільської. Я досяг тієї висоти, про яку мріяв: бути завівідділенням районної лікарні, — каже Олександр Валентинович. — Нехай я не генерал, але полковник, це точно! І передусім зобов'язаний своєму наставнику.

Утім, Шеремету, не лише хірургу, а й вчителю від Бога завдячують сьогодні всі «кадрові офіцери» хірургічного відділення Білозерської райлікарні.

Мудрий керівник, він завжди сприяв професійному вдосконаленню підлеглих. Хіба мало доводиться чути від колег, що «шеф стримує розвиток, усіх хворих забирає собі», відтісняючи молодих? Микола Антонович володіє надзвичайно рідкісним даром: залишаючись Учителем, бачити рівного в своїх учнях. І цілком закономірно, що нині, вийшовши на пенсію, він поступився місцем здібному послідовнику, а сам став його підлеглим.

Прикро, доки зав'язуєш шнурки

— Якось довелося чути від знайомого лікаря: «Нині краще, ніж раніше. Раніше я мав іти до головного, доводити, що хворому потрібне те й те. А тепер вручаєш список хворому, і все, що треба для лікування, маєш».

— Категорично не згоден! Не так легко роздавати ті списки. Одна справа, коли люди дійсно кажуть: «Нема проблем, пишіть, що треба». Але у переважної більшості хворих є проблеми. Сільських людей це особливо стосується. У місті трохи простіше: то якийсь бізнесмен, сповнений вдячності за лікування, «зробив жест», то підприємство спонсором лікарні виступило. А які благодійники на селі? Не можу вітати те, що медицина віддана місцевим бюджетам, — ділиться думками Олександр Валентинович. — В одній державі люди мають отримувати однакову медичну допомогу. Сільські трударі не винні, що в них найнижчі доходи. Звичайно, медицина їм менше доступна, ніж міським мешканцям. Щороку хворих все менше, але не від того, що люди здоровішають. Вони не мають грошей, щоб звернутися до лікаря. А коли й приходять, то вже тоді, коли хвороба вкрай ускладнилася. З десяти апендицитів сім — запущені.

— У селі робочий день лікаря ненормований. Часто доводиться вставати серед ночі, йти до хворого, на операцію. Не виникає почуття прикрості, невдоволення?

— Виникає. Але лише доти, доки зав'язуєш шнурки на черевиках і йдеш до чергової машини. А тільки сів, усе пройшло, і вже розпитуєш, що там і як...

Животи зашивали не завжди

Якось білозерським хірургам довелося оперувати тринадцять з половиною годин. Водночас привезли трьох пацієнтів: безліч ножових поранень, життя — на волосинці, особливо один тяжкий був. Все зробили хірурги, що могли. І навіть те, чого не могли: така операція, зроблена на кишечнику, з'ясовується, досі не була навіть описана в літературі. Як рідкісне досягнення, хворого демонстрували згодом на заняттях хірургічного товариства.

Утім, найцікавішими й найкращими роками життя Сірик вважає роботу в Алжирській Народній Демократичній Республіці. Потрапити у закордонне відрядження для радянського лікаря було заповітною мрією. Не секрет, їхали туди, щоб заробити. На «відрядну» зарплату можна було купити найпрестижніший у ті часи автомобіль «Волга», що коштував 16 тисяч радянських карбованців. Більшість те й робила. Їхали за кордон, щоб заробити на кооперативну квартиру.

В Алжирі були всі умови для професійного вдосконалення. Найсучасніші засоби, найпрестижніше обладнання. Не було у країнах, що розвивалися, висококваліфікованих фахівців. Тож хірурги займалися лише одним — хірургією.

— Робочий день був доволі тривалий і максимально напружений: операція за операцією. Траплялося, живота не зашиваєш, залишаєш колезі, а сам приступаєш до наступного хворого. Але робота, крім грошей, приносила надзвичайне моральне задоволення, — згадує ті часи Олександр Валентинович.

Від Алжиру у Сірика залишилася «двадцятьчетвірка», доволі досконале знання французької — телебачення місцеве дивився вільно, а газети французькою виписував ще кілька років після повернення в Білозерку — і незабутнє відчуття причетності до великого братерства й солідарності всіх, хто працював тоді в дружній державі. Радянських фахівців поважали й любили. Та й не випадково — для відряджень обирали найдостойніших.

— За кордоном теж лікарю приносять цукерки, коньяк чи шампанське?

— Приносять, але не коньяк: традиційно це величезний піднос з малесенькими тістечками і дватри термоси кави. Найбільший вияв подяки — запросити лікаря в гості до свого дому.

До речі, про каву. Її Олександр Валентинович саме з алжирських часів і не п'є.

— Мабуть, перепив за кордоном, — жартує. — Кава в Алжирі особлива, міцна, адже Сахара й спека «варять» людей, тож постійно себе тонізуєш. В Союзі такої не було, і наші співвітчизники намагалися, попри заборону (Алжир закуповував каву за валюту), прихопити її з собою. У три-чотири целофанових пакети праскою запаювали, але митники все одно по аромату «унюхають» і вилучать контрабанду.

Хірурги, як і футболісти, вірять у забобони

Кажуть, батьки продовжують себе в дітях, а вчителі — в учнях. У Олександра Сірика перше й друге збіглося. П'ятий рік поруч з батьком в операційній стоїть і син. Він повторює його шлях. Навіть музичну школу, як і тато, закінчив. Тільки баян полишив і взявся за гітару. Сірик-молодший, Сан Санич, як називають його хворі, каже, що йому і легко, й важко водночас. Легко, бо поруч завжди батько, важко, бо треба не підвести його. Адже він — людина відома, половину району прооперував. Є в Сашка намір: ще раз вступити до музичної школи, щоб засвоїти класичний курс гри на гітарі. Гітара вдосконалює пальці, рухи, що конче необхідні хірургу. А ще Сірик-молодший постійно захищає честь району у збірній з волейболу. У роботі для нього головне — пацієнт. І кожен втрачений хворий, говорить молодий хірург, залишає зарубок на серці.

— Кажуть, хірурги й футболісти — найзабобонніші люди.

— І це не вигадки, — переконані обидва Сірики. — Трапляється, хворий після операції видається таким безнадійним, що вранці заходиш до відділення з думкою про непоправне. А він тобі: «Доброго ранку, лікарю!» І тоді починаєш пригадувати й запам'ятовувати, через які двері ти того дня, коли оперував, найперше проходив, який черевик — правий чи лівий — перший взував, з якого гудзика халат застібати почав. Але в кожного ці прикмети свої, і «залізна» умова: нікому про них не розказувати. І ще ніколи не можна бажати хірургу спокійного чергування — щоб не сталося навпаки!

Є в білозерських хірургів правило. Щоранку всі вони на чолі із завідувачем обходять кожного хворого. І так щодня, від понеділка до суботи. У неділю лише по-іншому: кожен сам відвідує «своїх» хворих. І не буває такого, щоб хтось порушив традицію.

Так буде й нинішнього вихідного, у День медичного працівника.

Алла БРУСИЛОВА.

У НОМЕР

■ *Крим*

Чекаємо до 2003 року. Тоді й полікуємося?

За ініціативи голови Верховної Ради АРК Бориса Дейча на першому засіданні постійної комісії із соціальних питань і охорони здоров'я ухвалено оголосити 2003-й — роком медицини в Криму.

Планується поліпшити становище фахівців галузі та пацієнтів, домогтися найповнішого використання рекреаційних ресурсів благодатного півострова тощо.

Штабом із підготовки кримського року медицини стала відповідна комісія ВР автономії, до складу якої введено фахівців усіх рівнів.

Стомившись чекати від держави кращого фінансування, лікарського і матеріального забезпечення оздоровчих закладів, медики усвідомили, що саме вони є тією силою, яка може реально змінити ситуацію на краще, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор ХОМЕНКО.**

■ *Тернопіль*

Тринадцять років будували

Ціле десятиріччя бовванів на території Тернопільської обласної клінічної лікарні, здавалося, безперспективний довгобуд — п'ятиповерховий терапевтичний корпус. І ось на тринадцятий рік заклад прийняв перші сотні пацієнтів.

Корпус розрахований на 220 ліжок. Тут розміщено гематологічний, торакопульманалогічний центри, ЛОР-стоматологічне відділення, ортопедичне, приймально-діагностичне. Особливою гордістю головного лікаря Мирослава Гірняка є перше в області фізіотерапевтичне відділення такого рівня: з басейном, сауною, вертикальним підводним витяжінням, душем-масажем, грязями, ваннами тощо.

— Тепер хворим не обов'язково витрачатися на дорогі курорти, — каже Мирослав Ярославович, — курс оздоровлення можна пройти і в нас. Його можна буде скоригувати від медикаментозного на користь фізіотерапії.

За словами головлікаря, добудовували об'єкт усією громадою, сконцентрувавши кошти державного і обласного бюджетів, чорнобильські, спонсорські. Особливо вагомим був внесок Львівської залізниці. Завдяки цьому закуплено найсучасніше устаткування. Взагалі умови у новому корпусі створено якщо не європейські, то близькі до них. Це заслуга місцевих будівельників і самих медиків, які провели на об'єкті не один вихідний.

Схоже, блокаду щодо незавершених об'єктів охорони здоров'я на Тернопільщині вдалося прорвати. Півроку тому здано в експлуатацію один із корпусів Кременецької райлікарні. Реальним здається і будівництво нових приміщень райлікарень у Монастириській і Зборові, **повідомляє наш власний кореспондент Марта ЛІТИНСЬКА.**

ФОТОФАКТ

У Пущі-Водиці під Києвом відкрився оздоровчий комплекс для дітей з функціональними обмеженнями «Берегиня». Очікується, що нинішнього літа тут відпочинуть більш як 740 дітей.

На знімку: реабілітація на конях.

Фото Володимира ТАРАСОВА (Укрінформ).

Голос України

Аналізувати з двох аспектів

Досягнення і помилки в Gосланні Президента України Л. Д. Кучми до Верховної Ради України 2002—2011 рр.

Всі послання Президента України Леоніда Кучми декларують по багатьох позиціях правильні речі, але проблема полягає в тому, що чим радикальніші реформи вони стверджували, тим гірше жилося широким верствам населення України.

Людей привчали, особливо старалися підвладні електронні ЗМІ, що альтернативи незмінному курсу реформ немає, що беззастережна лібералізація в усіх сферах економіки принесе нам високі технології, що Захід нам допоможе, що ринок урегулює все, а тому держава має бути повністю відлучена від втручання в економіку, що рекомендації та кредити МВФ і Світового банку, за їх умов і меморандумів, вирішать усі фінансові проблеми, що вітчизняні вчені не розуміються на ринку, а тому потрібно покладатися на рекомендації іноземних експертів та радників-консультантів посадових осіб — від адміністрації Президента Кучми до обласних адміністрацій. Незважаючи на те, що, починаючи з 1995—1996 років, коли з'явилися перші монографії вітчизняних авторів (Пахомов Ю. М., Лукінов І. І., Турчинов О. В., Павловський М. А.) та дисертації, в яких була показана хибність і згубність для України незмінного курсу реформ Кучми, що вів по шляху слаборозвинутих латиноамериканських країн, що той курс ввібрав у себе всі недоліки периферійного капіталізму (Б. Кваснюк, 1998), прозріння в суспільстві почало з'являтися лише у 1999—2000 роках. За цей час псевдореформ Україна вже втратила економічного потенціалу понад 75%, що майже вдвічі більше, ніж за роки другої світової війни (40%). Машинобудування скоротилося втричі, легка промисловість — у 8 разів, а електронна галузь — основа високих технологій — більш як у 100 разів. Життєвий рівень населення знизився в 10—12 разів, 82% населення опинились за межею бідності, безробіття (з прихованим) сягнуло 40%. Населення України скоротилося більш як на 3 млн. за рахунок смертності, що стала вдвічі перевищувати народжуваність. Ще 2 млн. українців пішли на заробітки й поневіряння на Захід, 500 тис. українських жінок опинилися в рабстві у 38 країнах світу. Інтелект нації («мізки») почав витікати з України. Понад 6000 учених покинули батьківщину. Німці, визнавши високий рівень вищої школи України, поставили завдання забрати близько 30 тис. молодих фахівців — інженерів, технологів з галузі високих технологій. Наука, інтелект, кваліфікована праця стали незатребуваними в Україні.

Президент Кучма дійшов висновку, що «національна ідея в Україні не спрацювала» (а може, її зрадили?) і що «потрібно довести реформи до кінця» (щоб переобратись на новий термін). Чому ж тоді Дж. Буш (старший) заявив «національні інтереси США в усьому світі»?

Як з'ясується в кінці XX століття, реформи в Україні не були науково осмисленими. Навіть наш куратор у Світовому банку Марсело Селовськi в кінці 1998 року признався, що стосовно постсоціалістичних країн, і України зокрема, «політичні рішення приймаються на основі існуючих можливостей, а не на основі обгрунтування оптимального вибору».

У 1996—2001 роках виходить ряд фундаментальних робіт, глибших за змістом, ніж західні, саме українських учених, щодо проблем перехідної економіки і проблем глобалізації: «Тіньова економіка» (1996, Турчинов О. В.); «Шлях України» (1996, Павловський М. А.); «Основні напрями удосконалення системи оподаткування в Україні» (1998, Тимошенко Ю. В., Турчинов О. В.); «Економічні трансформації» (1997, Лукінов І. І.), «Пути и перепутья современной цивилизации» (1998, Пахомов Ю. М. та ін.); «Глобальні трансформації і стратегії розвитку» (1998, Білорус О. Г. та ін.); «Україна: реалії та інноваційний розвиток» (1997, Гальчинський А. С., Геєць В. М. та ін.); «Україна в контексті глобалізму» (1998, Кремень В. Г. та ін.); «Макроекономіка перехідного періоду» (1999); «Стратегія розвитку суспільства: Україна і світ» (2001, Павловський М. А.); «Глобалізація і безпека розвитку» (2001, Білорус О. Г. та ін.).

У 1998 році у Верховній Раді був зареєстрований законопроект «Засади національних інтересів України» (Ю. В. Тимошенко, О. В. Турчинов, О. Г. Білорус, М. А. Павловський).

Тому не дивно, що коли послання Президента України до Верховної Ради України 2000 року було розроблено вперше без участі іноземних експертів

■ ■ ■

Життєвий рівень населення знизився в 10—12 разів, 82% населення опинились за межею бідності, безробіття (з прихованим) сягнуло 40%.

■

і консультантів із залученням учених, сьогодні опозиційних народних депутатів України, докторів економічних наук Турчинова О. В. та В. К. Черняка, то в цьому посланні з'явилися нові ключові слова: протекціонізм як противага лібералізації, національні інтереси як противага глобалізації, стратегія як противага ринковій стихії тощо. Але вже в посланні Президента 2001 року (яке він, до речі, не виголосив у Верховній Раді) ці позитивні зрушення, що були в посланні 2000 року, повністю відкинуті, і ті вчені-конформісти, які на цей раз його готували, знову повернули Україну до «безальтернативного, незмінного курсу», нав'язаного МВФ і СБ, і це за умови, що головний радник Президента з економічних питань А. С. Гальчинський (2000 р., «Зеркало недели») визнав, що найбільшою помилкою попередніх дев'яти років реформ була політика «радикального лібералізму».

І ось нарешті, в Посланні 2002 року, що аналізується, визнається (вступ, розділ II), що попередній курс реформ був помилковим: «У межах нинішньої моделі розвитку широкомасштабна модернізація національної економіки просто неможлива... Формула: спочатку реформи, а потім реалізація завдань соціального розвитку, — визначена вже на початку перехідного періоду, виявилася не просто помилковою, а глибоко деструктивною... Далася взнаки і відсутність суто теоретичного осмислення шляхів переходу від адміністративно-командної економіки до ринкової. У багатьох випадках неадекватними були і рекомендації міжнародних фінансових інституцій та зарубіжних експертів. <...> Ці рекомендації ми сприймали некритично».

У Посланні визнані і висновки робіт автора (1996, 1999, 2001 рр.) про те, що курс «радикальних реформ» Кучми Л. Д. — це шлях до ринкового фундаменталізму моделі XVIII—XIX століть: «Ми фактично почали рухатися у зворотному напрямі — демонтажу відповідного потенціалу розвитку, до запровадження стандартів країн, що нині спеціалізуються на обслуговуванні потреб постіндустріального центру... Найбільш небезпечним є зміцнення позицій олігархічного капіталу». Те, що помилки визнаються, — добре, але проблема полягає в тому, щоб у процесі правильно поставленої мети — європейський вибір — не припуститися нових помилок і не закріпитися навічно на периферії світового господарства і не здобути для України статус колоніальної країни, яка здатна експортувати лише сировину й інтелект. Тому це Послання потрібно проаналізувати з двох аспектів. З одного боку, виділити те позитивне, що є правильним і науково обгрунтованим, а з другого — вказати на ті помилки, які є в Посланні, щоб вони не спричинили того, що за таких умов «європейський вибір» призведе до повної втрати Україною незалежності — спочатку економічної, а потім і політичної.

Отже, позитивні моменти Послання Президента України на 2002—2011 роки:

1. Визнано помилковість нинішнього курсу реформ Кучми і ставиться завдання радикально змінити курс реформ: від руху на периферію світового господарства до шляху в коло розвинутих держав — в Європейський союз.

2. У цілому правильно перераховано стратегічні пріоритети і вказано деякі механізми їх реалізації (розділ III—V):

— забезпечення економічного зростання;
— утвердження інноваційної моделі розвитку;
— соціальна переорієнтація економічної політики;
— підвищення дієздатності держави в ринковій економіці;
— надійна стабільність грошово-фінансового середовища;
— опора на національні пріоритети, індикативне планування та прогнозування;
— зміцнення регулюючої ролі держави для істотного посилення її впливу на розвиток соціальної сфери;
— забезпечення екологічної безпеки (сталий розвиток);
— посилення ролі держави в питаннях підтримки й розвитку підприємництва;
— проведення адміністративної, конституційної та судової реформ з метою посилення співпраці між гілками влади;
— подолання корупції, тіньової економіки та її дебюрократизація;
— формування ефективного конкурентного середовища і вдосконалення відносин власності.

3. У розділах VI і VII вперше за роки реформ влада почала говорити про стратегію макроекономічної політики і, що найголовніше, про стратегію розвитку внутрішнього ринку й реального сектора економіки, що неможливо без політики протекціонізму, без власної інвестиційної та структурно-інноваційної політики (розділ VIII), без розвитку людського потенціалу, без вирішення соціальних проблем не лише для соціально незахищених верств населення, але й для працездатного населення. Хоча не явно, але визнано правильними кроки Юлії Тимошенко в уряді 2000 року стосовно паливно-енергетичного комплексу.

Разом з тим у Посланні є й суттєві недоліки і навіть грубі помилки. З точки зору економічної науки вони не дозволять реалізувати вказане позитивне й інтегруватись Україні в Європейський союз як рівноправному партнерові. Вкажу основні з них:

* Найгрубіша помилка — це декларація в розділі V того, що необхідне «поглиблення відповідно до критеріїв ЄС лібералізації всіх сфер економічної діяльності..., перехід до ліберальнішої моделі економічного розвитку має визначати магістральний напрям ринкових реформ у наступному десятиріччі». Це твердження суперечить теоремі Паретто, яка викладена в американських книгах з макроекономіки, авторській теоремі геоекономіки про лібералізацію зовнішньоекономічної діяльності (1999 р.), положенням вказаної раніше статті А. С. Гальчинського (2000 р.), положенням колективної монографії «Глобалізація і безпека розвитку» (за ред. Білоруса О. Г., 2001 р.), досвіду розвинутих країн, бо для країн периферії, слаборозвинутих країн беззастережна лібералізація і національні інтереси несумісні.

* Вступ до СОТ має бути не першим кроком, а в числі останніх перед вступом України до ЄС, бо негайний вступ до СОТ значно ускладнить розвиток наукомісткого виробництва і високих технологій в Україні або взагалі зробить це неможливим за умов радикальної лібералізації та ще й її поглиблення (див. статтю Павловського М. А., «Голос України», 2001 р., та монографію 2001 р.). Це суперечить досвіду розвинутих країн, позитивному досвідові реформ Китаю тощо.

* У Посланні лише згадується про недоліки і загрози глобалізації, але не розкрито механізми, які їх реалізують, не вказані методи запобігання їх негативним діям, навіть не згадується про те, що головною противагою, протидією негативним проявам недоліків, викликів і загроз глобалізації є національні інтереси і механізми захисту останніх (див. вказані монографії вітчизняних вчених).

* У Посланні застосовується введене автором (1996 р.) поняття «стійкість економічної системи» (розділ VI), але, на жаль, не вказано умови її реалізації (власні гроші працюють на власне виробництво). Подекуди переплутано поняття стійкий і сталий (екологізація) розвиток. У Посланні не сформульовано чітко умови економічного зростання і поліпшення добробуту народу. В цілому в розділі VI — стратегія макроекономічної політики — правильно сформульовано цілі, але не повністю, не до кінця розкрито механізми їх реалізації, а тому виникає сумнів щодо втілення цього Послання в життя. Так, автори наполягають на продовженні політики стабілізації грошової одиниці, яка вже призвела до фінансового краху (заощадження населення не трансформуються

■ ■ ■

Помилковою є теза про те, що основою конституційних змін (V розділ) має стати імплементація результатів всеукраїнського референдуму.

■

в інвестиції і комерційні банки не кредитують із прийнятними для розвитку процентними ставками (менше 20%) реальний сектор економіки, а займаються спекулятивними операціями і сприяють відпливу капіталів за кордон). До речі, абсолютна стабілізація грошової одиниці досягається і за таких умов: все виробництво зупиняється і все населення України вимирає.

* У Посланні є відмова від нинішнього курсу реформ, але немає відмови від його основи — монетаристської економічної політики, за якої реалізація задекларованої інноваційної стратегії, стратегії розвитку внутрішнього ринку та реального сектора економіки неможлива в принципі. Послання не бере до уваги те, що в розвинутих країнах економічний розвиток іде на основі рекомендацій сукупності економічних теорій, серед яких базовою є не монетаристська (що розроблена виключно для врівноваженої економіки і непридатна зовсім для перехідної економіки), а українська інноваційна М. Туган-Барановського (на великий проміжок часу), Кейнса (для швидкого виходу з кризи) та ін. (див. монографії автора, 1999, 2001 рр.). Це є наслідком того, що автори не врахували 12 помилок програми «шокової терапії» МВФ та СБ, на які вказала у своєму звіті група «Адженда» (1992 р.), куди входили видатні економісти з 19 країн світу (від України акад. НАНУ Чумаченко М. Г.), та 5 пунктів антинауковості вимог і рекомендацій МВФ та СБ, які вони виставляють при наданні кредитів (1999, Павловський М. А.).

* Помилковою є теза про те, що основою конституційних змін (V розділ) має стати імплементація результатів всеукраїнського референдуму. Бо основою співпраці і злагоди між гілками влади є не розширення повноважень Президента, які передбачав придуманий В. Медведчуком референдум і відповідно підпорядкування законодавчої й судової гілок влади виконавчій, а, навпаки, — обмеження повноважень Президента, зміцнення незалежності гілок влади. Основою їх співпраці і злагоди мають стати національні інтереси, інтереси народу України. Лише покінчивши із впливом адмінресурсу на результати виборів, можна прийти до демократичного, справедливого суспільства.

* Чи не найслабшим розділом Послання є розділ VII — стратегія доходів та основні завдання соціальної політики. В ньому є лише гасла і декларації. Із цього розділу ви не дізнаєтесь, коли зарплата в Україні буде хоча б на такому рівні, як до початку реформ, коли буде повернуто заощадження. Складається враження, що адміністрації Президента не дуже й хочеться, щоб зростав добробут народу, щоб справедливість панувала в нашому суспільстві. У розділі V, де мова йде про розвиток інституту банкрутства, написано: «Завдання полягає в тому, щоб сформувати правове середовище, яке забезпечить ефективний захист кредиторів та власників (інвесторів)...» А хто захистить простих акціонерів та найманих працівників, яких значно більше, ніж власників?

Перелік недоліків і позитивних моментів цього Послання можна було б продовжити. Питання полягає в тому, чи є інший документ, який включав би позитивні моменти Послання і не мав його недоліків. На щастя, такий документ розроблено — це законопроект «Про засади національних інтересів України», авторами якого є Ю. В. Тимошенко, О. В. Турчинов, О. Г. Білорус і автор цих рядків; усі вони вчені, народні депутати, члени фракції «Блок Юлії Тимошенко».

Отже, для того, щоб утілити в життя і реалізувати головну мету Послання — європейський вибір, потрібно невідкладно винести на всенародне обговорення і прийняти зазначений законопроект Ю. Тимошенко та ін. «Про засади національних інтересів України».

Якщо ж з боку адміністрації Президента буде протидія прийняттю цього законопроекту, то це означатиме, що Президент Кучма Л. Д. не стільки дбає про народ, про національні інтереси, скільки про обрання його на третій термін, бо другий був для того, щоб «доводити реформи до кінця», а третій буде потрібен для того, щоб виправляти помилки двох попередніх термінів.

А чи потрібно це народу, чи відповідає це національним інтересам?

Михайло ПАВЛОВСЬКИЙ, доктор економічних та технічних наук, професор, член фракції «Блок Юлії Тимошенко».

Чи не найслабшим розділом Послання є розділ VII —стратегія доходів та основні завдання соціальної політики

Мир хатам — реклама «кімнатам»

У нашому місті нещодавно відкрили новий атракціон — «Кімнату жахів». На ньому завбачливо почепили давнє застереження «Окрім дітей до 16 років». А ще відвідувачі закладу неспроста мають можливість побувати у платному сусідньому біонужнику всього за півціни.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

Давно відомо, що ліпше один раз побачити... Та уздрівши вирячені органи зору відвідувачів «Кімнати жаху», я про всяк випадок вирішив спершу розпитати горопах про враження.

— Тьху! — сплюнув один. — Краще не нагадуй.

Зате інший комизився тільки дорогою до стійки найближчої «наливайки». Натякнувши, що після першої діла не буде, хильнув другу і взявся нагонити на мене жаху.

— Ще очі не звикли до темряви, а тут бац! Вибігає з-за рогу спітніла дівка і кидається в обійми. «Смердить?» — глузуючи запитує. А далі вже серйозно радить: «Щоб від ттвоєї кралі пахло фіалкою та конвалією, купуй їй оцей засіб», — тикає під носа якийсь флакон...

— Подумаєш, — пирхнув я, знизуючи плечима.

Він не звернув на мій скепсис уваги.

— Не встиг отямитися, аж тут за петельки хапає здоровило. Його в плуг треба запрягати, а він теж своєї. «Потримай над головою», — дає порожню пляшку з-під горілки. Тримаю. А він одразу дробовик до плеча. Прицілився і гух! Тільки скалки посипалися. «Зроби правильний вибір!» — радо гукає.

— А далі?

— Далі побіг від нього подалі. Ледве втік. Аж тут дві обскубані дівулі мене під руки схопили. Нічогенькі собою обидві, та як дихнула одна! Матір Божа! Мабуть, тільки дохлої кішки не жувала. «Відчуй різницю!» —весело гукає інша і хекає на мене свіжістю м'яти і ремигає при цьому, немов відома сільськогосподарська тварина.

Співрозмовник помітив мою пасивність, бо сам налив дещицю, що нудьгувала на дні пляшки, і продовжував.

— Потім причепи взагалі розперезалися. Як Пилип з конопель, вискакує назустріч агресивна молодиця. Думав, кинеться битися. Ні. Розмахує каламарчиком. «Чистить плиту, посуд, кахлі, — життєрадісно сповіщає. —Жодних проблем!» «Зате у мене проблеми», — бурчу і, задкуючи, намагаюся знайти вихід з цього гемонського місця. «А в кого це тут проблеми з травленням?» —репетує на вухо нова напасть і рекомендує дивопрепарат.

Він помовчав, мабуть, подумки переживши ще раз ті перипетії.

— Урвався тоді у мене терпець. «Де вихід?» — волаю. Як корова язиком всіх злизала. Бач, думаю, злякалися. А тут вже чергова причепа: «Отак геть пощезнуть таргани та інші шкідливі комахи, якщо чвиркнути на них суперпрепаратом!» Побіг я тоді на цей голос. Метикую: як не висиплю їй на голову отой препарат, то хоч вихід знайду.

— Знайшли?

— Авжеж. Та дорогою мене ще частували пивом і цигарками, шампунем і милом, олією й морозивом. А ще жбурляли в очі жіночі панчохи та іншу білизну. А навколо весь час, немов метелики, пурхали оті інтимні запчастини, що з крильцями. Поки виліз на білий світ, думав, пропаду...

Мороз від всього почутого не пішов у мене спиною і наступного дня я таки наважився. Де там! На місці «Кімнати жаху» курілося димом згарище.

— Якесь стерво слабонервне попалося, — пояснив розпорядник. — Ще й записку залишило.

На стіні сусіднього павільйону і справді маячів докір: «Мало вам, гади, телебачення?»

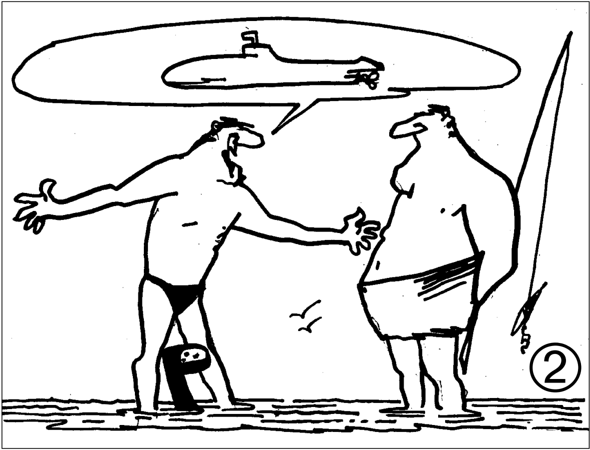
Отож, як і раніше, коли кортить полоскотати нерви, доводиться вмикати телевізор. А кімната, де він стовбичить у кутку, закономірно зветься хатньою «Кімнатою жахів». До того ж вхід до неї дозволено і дітям до 16 років.

Павло КУЩ.

Донецьк.

КАРИКАТУРИСТ ПРОДОВЖУЄ ТЕМУ

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

СІМ МІШКІВ ГРЕЧАНОЇ ВОВНИ

Тільки для вас!

Локшина на вуха з натурального м'яса, справжнісіньких американських доларів, та ще й під 500 відсотків річних!

Проста арифметика

За минулий рік рівень життя народу Бананового Маразмадору знизився удвічі, а прибутки місцевих олігархів зросли у 100 разів. Отже, в середньому життя народу покращилося у 50 разів.

Відкрито і гласно

Набагато більше відкритості й прозорості з'явилося в роботі Кизяківської держадміністрації. Відтепер ніхто з її співробітників не приховує, скільки і в якій валюті треба дати на лапу.

Не на того напали

Успішну операцію з затримання вкрай знахабнілого вимагача провели правоохоронці Кизяківського району. Одначе незабаром небезпечного гастролера довелося відпускати, позаяк ним виявився губернатор, що здійснював робочу поїздку регіоном.

Офіціоз

Внаслідок глибоких економічних криз, що їх зараз переживають дружні Барбадорія та Інвалідія, президенти цих країн провели зустріч не тільки без краваток, а й узагалі без нічого.

Увага!

Вхід у держадміністрацію — через двері магазину «Презент».

Шлюбна пропозиціїя

Гарна елегантна дівчина з метою створення сім'ї познайомиться з заможним дідусем. Посередникові — 2 відсотки від статків клієнта.

Вигода очевидна

Надзвичайно популярна у громадян Бананового Маразмадору урядова програма «Локшина в кредит». Суть цієї програми полягає ось у чому: цілих 2-3 місяці, найчастіше напередодні виборів та всенародних референдумів, громадянам безкоштовно навішується на вуха локшина, а розплачуються вони за неї протягом наступних чотирьох.

Оголошення

Терміново найму квартиру з усіма вигодами, телефоном та палким господарем.

Чудо-продавець

Феноменальними математичними здібностями володіє продавщиця Анжеліка Цибулько. Вона настільки спритно перемножує в умі шестизначні числа, що її покупці потім ще три дні лічать, на скільки ж А. Цибулько їх обрахувала.

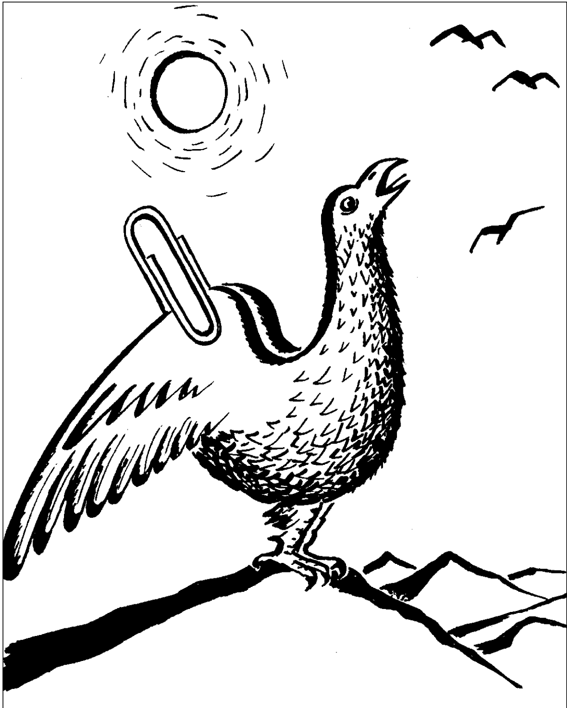
Позитив

Майже удвічі зросла продуктивність праці в путани Ванесси Товстогубенко після того, як вона замість джинсів почала носити спідничку.

Факт без коментарів

У Банановому Маразмадорі зараз жваво обговорюють дві новини: добру та погану. Добра — керівництво пішло у відставку. Погана — воно прихопило з собою усю казну.

Олександр ПЕРЛЮК.

Мал. Василя ФЛЬОРКА.

Балакуча муза

За чаркою на диво
лаконічний,
У віршах — вельми
говіркий.
І виник висновок
логічний:
Якби було все навпаки.

Володимир СЕМЕНО.

Полтава.

ТЕЗИ Й АНТИТЕЗИ

- Якщо люди радіють, коли тобі погано, не ображайся —народу стало краще...
- Найміцніше кохання — коли тебе покохали за бідність.
- Краще зрадити рідну землю, ніж бути на ній хамом і рабом.
- Усталена думка відгонить болотом.
- Філософ — не «зайва» людина, якщо працює двірником.
- Коли олігарх мовчить, його краще не перебивати.
- Прокляття інтелігента: все життя доводити хамам, що він не від мавпи.

Володимир ГОЛОБОРОДЬКО.

На хуторі

Глибоке житомирське Полісся. На крутому березі лісової річечки похила (як Пізанська вежа) двоповерхова хатина, на яку скачуть довгошерсті тибетські кози. На ганок, або, як місцеві кажуть, веранду, виходить її господар Грицько Нечеса. На ньому модняцькі техаські джинси, ковбойські з колючими шпорами чоботи, широчезне мексиканське сомбреро, італійські дзеркальні сонцезахисні окуляри. У роті стирчить величезна, як соснова поліняка, гаванська сигара.

Грицько з куркульським захопленням оглядає широчезне подвір'я, а там... З відкритого гаража шістьма очима-фарами озирається навсібіч американський «Форд», виготовлений в німецькому місті Гамбурзі. Забачивши господаря здалеку, заіржала молоденька кобилка, завезена з російського міста Орла. Натомість ще один «москаль» — російський вагової Борис — навіть оком не повів. Нечеса здалеку помахав на нього циганською нагайкою.

Жінка Грицька Марія поверталася з хліва з повним відром молока. Гарна корівчина в них. Телятком завезена з альпійських лук, і тому молоко густе, як сметана, і солодке, як шоколад.

Господаря густим басом привітала німецька вівчарка, що знічев`я гризла ланцюг від «Гомельсільмашу». У куряві, забувши далеку вітчизну, бразильські півники з золотавими гребенями чіплялись до румунських білоголових курочок. Трохи збоку, не зважаючи на ранкову метушню, й далі дрімали польські індики.

— Хеллоу, тату, — на ганок вийшов син Нечеси Богданчик. Закинутий на плечі італійський рюкзачок свідчив, що малий збирається до школи.

Грицько витягнув з кишені куплений на дешевому розпродажі в Гонконзі добротний, з крокодилячої шкіри гаманець і дістав з нього десять доларів. То школяреві на обід. Синові Нечеса нічого не жалів. Відмінник! По комп'ютеру шпарить англійською з усім світом. Навіть з президентом Папуа—Нової Гвінеї якось розмовляв. Опісля чого той надіслав хлопцеві в дарунок маску людожера.

Малий, осідлавши японський мотоциклет «Хонда», рушив у райцентр, до спеціалізованої англійської школи. Дружина, переодягнувшись у турецький національний халат і підвівши губи французькою помадою, пішла прополоти великокачанисту голландську капусту. Грицько залишився на подвір'ї один. Узявши до рук симпатичне персидське котеня, він щасливо засміявся. Потягнувшись, а затим погладивши пишні, під Шевченка, вуса, Грицько Нечеса вголос сам собі зізнався:

— Боже, як гарно навколо! Чи є ще десь така Вкраїна?

Василь ОСТАПЧУК.

Житомир.

Фінансовий звіт за 2001 року Державно-акціонерного спеціалізованого імпортно-експортного банку України "Укрспецімпексбанка"

Надана інформація дає дійсне і повне уявлення про реальний склад активів та пасивів. Фінансова діяльність установи банку здійснюється відповідно до чинного законодавства

Звіт про фінансові результати

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	Звітний 2001 рік	Попередній 2000 рік
1.1	Процентний дохід	15969	14388
1.2	Процентні витрати	(4233)	(4657)
1	**Чистий процентний дохід**	**11736**	**9731**
2.1	Комісійний дохід	286	1070
2.2	Комісійні витрати	(2291)	(66)
2	**Чистий комісійний дохід**	**(2005)**	**1004**
3	Дивідендний дохід	1	-
4	Чистий торговельний дохід	44	3675
5	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	-	5139
6	Прибуток від довгострокових інвестицій в асоційовані компанії й дочірні установи та інших інвестицій	-	2
7	Інший операційний дохід	2738	127
8	**Операційний дохід**	**12514**	**19678**
9	Загальноадміністративні витрати	(7979)	(3765)
10	Витрати на персонал	(826)	(666)
11	**Прибуток від операцій**	**3709**	**15247**
12	Витрати на безнадійні та сумнівні борги	(3496)	(15099)
13	**Прибуток до оподаткування**	**213**	**148**
14	Податок на прибуток	(159)	(66)
15	**Прибуток після оподаткування**	**54**	**82**
16	Непередбачені доходи/витрати	-	-
17	**Чистий прибуток/ збиток банку**	**54**	**82**
18	Чистий прибуток на одну просту акцію	0,02	-
19	Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію	0,02	-

Голова Правління_______________О. Г. Адлер
Головний бухгалтер_______________Д. Г. Борук

Б А Л А Н С

тис.грн.

Рядок	Найменування статті	Звітний 2001рік	Попер. 2000рік
	АКТИВИ		
	Кошти та залишки в НБУ	534	4074
2	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються Національним банком України, та цінні папери, емітовані Національним банком України	-	-
3	Кошти в інших банках	28112	1937
4	**Цінні папери на продаж**	1077	4250
5	Кредити та заборгованість клієнтів	33153	15537
6	Інвестиційні цінні папери	12068	7731
7	Довгострокові інвестиції до асоційованих компаній і дочірніх установ	2520	191
8	Основні засоби та нематеріальні активи	11589	10876
9	Нараховані доходи до отримання	11273	7858
10	Інші активи	34551	10770
11	Усього активів	**134877**	**63224**
	ЗОБОВ`ЯЗАННЯ		
12	Кошти банків	35642	-
13	Кошти клієнтів	5982	9539
14	Інші депозити	-	-
15	Боргові цінні папери, емітовані банком	-	-
16	Нараховані витрати до сплати	6078	3921
17	Інші зобов'язання	51709	14352
18	Усього зобов`язань	**99411**	**27812**
	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ		
19	Статутний капітал	25000	25000
20	Капіталізовані дивіденди	-	-
21	Акції, викуплені в акціонерів	-	-
22	Емісійні різниці	414	414
23	Резерви	1897	1815
24	Результати переоцінки	7123	7123
25	Нерозподілений прибуток	1032	1060
26	у тому числі сума переоцінки у разі вибуття необоротних активів	-	-
27	Усього власного капіталу	**35466**	**35412**
28	Усього пасивів	**134877**	**63224**

Голова Правління_______________О. Г. Адлер
Головний бухгалтер______ ______Д. Г. Борук

Звіт про власний капітал за звітний 2001 рік

тис. грн.

Рядок	Найменування статті	Примітки	Статутний капітал, зареєстрований, сплачений	Емісійні різниці	Викуплені власні акції	Резерви	Результати переоцінки	Нерозподілений прибуток	Капіталізовані дивіденди	Капітал та резервні фонди, усього	Попередній 2000 рік
1	***Залишок на 1 січня звітного 2001 року***		**25000**	**414**	**-**	**1815**	**7123**	**1060**	**-**	**35412**	**18176**
2.1	*Коригування: Зміна облікової політики*										
2.2	*Виправлення помилок*										
2	***Скоригов. Зали-шок на початок 2001року***									**35412**	**18176**
3	*Переоцінка основних засобів*										
4	*Переоцінка нематеріальних активів*										
5	*Перевищення сум попередніх дооцінок над сумою попередніх уцінок залишкової вартості об'єктів необоротних активів, що раніше були переоцінені, у разі їх вибуття*										
6	*Дивіденди за минулий рік, сплачені*										
7	*Капіталізовані дивіденди за минулий рік*										
8	*Чистий прибуток*							54		54	82
9	*Розподіл у загальні резерви банку*										
10	*Розподіл у резервні фонди*					82		(82)			
11	*Сплата в раніше зареєстрований статутний капітал*										16740
12	*Реєстрація акцій нового випуску (на суму внесків)*										(1319)
13	*Купівля власних акцій*										1733
14	*Продаж раніше викуплених власних акцій*										
15	***Залишок за станом на кінець дня 31 грудня звітного року***		**25000**	**414**	**-**	**1897**	**7123**	**1032**	**-**	**35466**	**35412**

Сума внеску за незареєстрованим статутним капіталом (залишок за рахунком 3630) за 31 грудня 2001 року становить 37000 тис.грн. Зали шок за рах. 5040 складається з нарахованих та неотриманих доходів.

Голова Правління___________О. Г. Адлер
Головний бухгалтер_________Д. Г. Борук

Звіт про рух грошових коштів (прямий метод)

(тис.грн.)

Рядок	Найменування статті	Звітний 2001рік	Попередній 2000рік
I. ОПЕРАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ			
1	Процентні доходи, що отримані	11579	7696
2	Процентні витрати, що сплачені	(2071)	(1312)
3	Комісійні доходи, що отримані	286	1070
4	Комісійні витрати, що сплачені	(2291)	(66)
5	Дивіденди від довгострокових вкладень в асоційовані компанії, що отримані	-	-
6	Інші доходи, що отримані	2736	127
7	Інші витрати, що сплачені	(7271)	(1416)
8	Реалізовані результати від торговельних операцій	31	5
9	Повернення раніше списаних активів	-	-
10	Виплати працівникам банку	(830)	(688)
11	Податок на прибуток, що сплачений	(83)	(10)
12	Чистий грошовий прибуток від поточних операцій банку	2086	5406
13	Зменшення (збільшення) коштів, які розміщені в інших банках, кредитів та передоплат іншим банкам	(27611)	287
14	Зменшення (збільшення) кредитів, які надані клієнтам	(18580)	(11718)
15	Зменшення (збільшення) інших активів	3731	(7496)
16	Збільшення (зменшення) коштів, які отримані від Національного банку України	-	-
17	Збільшення (зменшення) коштів інших банків	35642	(3071)
18	Збільшення (зменшення) поточних та депозитних рахунків	(3557)	(3691)
19	Збільшення (зменшення) інших зобов`язань	37367	(17412)
20	Реалізація (придбання) цінних паперів у портфелі банку на продаж	3093	10352
21	Чисте збільшення (зменшення) активів та зобов'язань від операційної діяльності	30085	(32749)
22	Чистий приплив (відплив) грошових коштів від операційної діяльності	32171	(27343)
II. Інвестиційна діяльність			
23	Реалізація (придбання) інвестиційних паперів	(4576)	1651
24	Зменшення (збільшення) вкладень в асоційовані компанії	(2329)	-
25	Зменшення (збільшення) вкладень у дочірні установи	-	-
26	Зменшення (збільшення) основних засобів та нематеріальних активів	(29022)	(468)
27	Чистий відплив грошових коштів від інвестиційної діяльності	(35927)	1183
III. Фінансова діяльність			
28	Збільшення (зменшення) цінних паперів власного боргу	-	-
29	Збільшення (зменшення) субординованих зобов`язань	-	-
30	Збільшення (зменшення) сплаченого акціонерного капіталу	-	17154
31	Дивіденди, що сплачені протягом звітного періоду	-	-
32	Чистий приплив грошових коштів від фінансової діяльності	-	17154
33	Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів	(3756)	(9006)
34	Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	4374	13310
35	Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	710	4374
IV. Вплив змін курсів валют		**(92)**	**(70)**

Голова Правління___________О. Г. Адлер
Головний бухгалтер_________Д. Г. Борук

АТЗТ «Харківський жировий комбінат»

повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 2 серпня 2002 року о 15.00 в актовому залі за адресою: 61019, м. Харків, пр. Ілліча, 120.

Початок зборів о 15.00. Реєстрація з 12.00.

Порядок денний:

1. Звіт дирекції про фінансово-господарську діяльність товариства за 2001 рік та план роботи на 2002 рік.
2. Звіт спостережної ради.
3. Звіт ревізійної комісії.
4. Затвердження звітів, балансу підприємства, порядку розподілу прибутку за 2001 рік.
5. Затвердження розміру відрахувань від прибутку на виплату дивідендів за 2001 рік.
6. Внесення змін та доповнень до статуту і положення акціонерного товариства.
7. Про перерахування річного членського внеску у поточному 2002 році в Асоціацію виробників миловарної та олійно-жирової продукції.
8. Про пролонгування договору з незалежним реєстратором ТОВ «Міжрегіональне реєстраторське бюро».
9. Різне.

Тел.: 776-24-91.

Дирекція.

ЗАТ «УКРАЇНСЬКА ПОШТОВО-СТРАХОВА КОМПАНІЯ» (ідентифікаційний код 20080515) повідомляє, що Загальними зборами акціонерів 11.06.2002 р. прийнято рішення змінити назву Компанії з ЗАТ «Українська поштово-страхова компанія» на ЗАТ «Страхова компанія «Еталон».

До уваги акціонерів ВАТ «АТП-13002»

Повідомляємо, що загальні збори акціонерів відбудуться 2 серпня 2002 року об 11.00 за адресою: м. Київ, вул. Грінченко,18.

Реєстрація учасників зборів проводиться з 9.00 до 10.50.

Порядок денний:

1. Звіт Голови Правління АТ.
2. Звіт Голови Спостережної Ради АТ.
3. Звіт Ревізійної комісії АТ.
4. Затвердження річного звіту та річного балансу АТ за 2001 рік.
5. Розподіл прибутку за 2001 рік.
6. Переобрання посадових осіб органів управління (Спостережна рада, Ревізійна комісія, Правління).

Для участі у зборах необхідно мати паспорт, або довіреність на представництво фізичних або юридичних осіб.

З матеріалами відносно загальних зборів ви можете ознайомитись, звернувшись в Акціонерне товариство.

Довідки за телефоном: 269-60-84

Правління ВАТ.

Закрите акціонерне товариство «Видавничий дім «Фінансист»

повідомляє, що 5 серпня 2002 року об 11 годині відбудуться збори акціонерів за адресою: м. Київ, вул. Велика Васильківська,74, офіс 406. Реєстрація акціонерів розпочнеться о 10.30. Учасникам зборів при собі мати паспорт, представникам — доручення.

Порядок денний:

1. Збільшення статутного фонду до 8 100 000 (восьми мільйонів ста тисяч) гривень з метою забезпечення господарської діяльності ЗАТ «Видавничий дім «Фінансист»:

● мотиви збільшення статутного фонду — залучення додаткових фінансових ресурсів до капіталу ЗАТ «Видавничий дім «Фінансист»;

● спосіб збільшення статутного фонду — шляхом випуску нових акцій за рахунок грошових і майнових внесків акціонерів;

● заплановане мінімальне збільшення статутного фонду —статутний фонд збільшується на 7 700 000 гривень (сім мільйонів сімсот тисяч) гривень з метою забезпечення господарської діяльності ЗАТ «Видавничий дім «Фінансист»;

● акціонери ЗАТ мають переважне право на придбання акцій Товариства;

● збитків акціонерів Товариства від збільшення Статутного фонду не передбачається;

● проект змін і доповнень до ст.5, 15 Статуту:

ст.5 п.5.1. — «Статутний фонд Товариства становить 8 100 000 (вісім мільйонів сто тисяч) гривень»;

ст.5 п.5.2. — «Статутний фонд Товариства поділений на 162 000 (сто шістдесят дві тисячі) простих іменних акцій»

ст.15 — засновники Товариства — Закрите акціонерне товариство «Українська іноваційна страхова компанія «Інвестсервіс», Дочірнє підприємство «Надра-плюс», Дочірнє підприємство «Надра-Сервіс», Дочірнє підприємство «Інтелект-Центр», Товариство з обмеженою відповідальністю «Терція», Новий акціонер.

2. Про прийняття нового акціонера до складу Учасників ЗАТ «Видавничий дім «Фінансист».

3. Питання щодо діяльності ЗАТ «Видавничий дім «Фінансист».

До відома акціонерів
ЗАТ УА СП «Компанія ОМІКС»

Загальні збори акціонерів ЗАТ УА СП «Компанія ОМІКС» відбудуться 31 липня 2002 о 12.00 години за адресою: м. Запоріжжя, пл. Пушкіна, 4.

Порядок денний зборів:

1. Ліквідація Представництва ЗАТ УА СП «Компанія ОМІКС» у м. Києві.
2. Призначення ліквідаційної комісії.
3. Різне.

Господарський суд Донецької області (83000, м. Донецьк, вул. Артема, 157,) порушив справу № 18/59 Б про банкрутство Державного відкритого акціонерного товариства «Шахта імені 60-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції» (Донецька обл., м. Жданівка, п/р № 26003301580730 в ПІБ України, м. Кіровське, Донецької обл., МФО 334754, код ЄДРПОУ 00175981.

Розпорядником майна призначено Гладченко Олександра Валентиновича.

Претензії кредиторів приймаються в місячний термін з дня опублікування оголошення.

Закрытое акционерное общество «Курсстенмаш»

Сообщает, что 31 июля 2002 года в 10.00 состоится очередное собрание акционеров по адресу: Украина, г. Харьков, ул. Краснооктябрьская,5.

Повестка дня:

1. Отчет председателя Правления общества о результатах финансово-хозяйственной деятельности общества и прибыли в 2001 году.
2. Отчет и утверждение заключения Ревизионной Комиссии общества.
3. Утверждение годового отчета, баланса и порядка использования прибыли за 2001 год.
4. Принятие решения о порядке и сроках выплаты дивидендов, о размере чистой прибыли, направленной на выплату дивидендов.

Регистрация акционеров состоится 31 июля 2002 г. с 8.00 до 10.00 по месту проведения собрания.

Акционеры должны иметь при себе документ, удостоверяющий личность, их представители —доверенность и документ, который удостоверяет личность.

Справки по телефону: (057) 712-09-43.

Председатель Правления ЗАО «Курсстенмаш».

Товариство з обмеженою відповідальністю «КМІЛ» повідомляє про зменшення статутного фонду. Заперечення кредиторів приймаються протягом 3 тижнів з дати опублікування.

Заперечення приймаються за адресою: *м. Чернівці, вул. Гайдара, 2. Тел (0372) 51-94-33.*

Шановні акціонери!

ВАТ «Каховський райагрохім» *повідомляє* про скликання чергових зборів акціонерів. Загальні збори акціонерів відбудуться 2 серпня 2002 р. о 9-00 годині за адресою: Херсонська область, м. Каховка, вул. Мелітопольська, 58 в актовому залі Каховського РТП.

Порядок денний:

1. Про хід виконання рішень загальних зборів акціонерів ВАТ «Каховський райагрохім», що відбулися 26 квітня 2002 року та здійснення заходів щодо забезпечення збирання та зберігання врожаю 2002 року.
2. Про роботу ВАТ «Каховський райагрохім» та ДП «Землероб» щодо здійснення заходів, які б могли забезпечити більш ефективне використання орендованих земель, засобів захисту рослин та наявної техніки в період польових робіт 2002 — 2003 рр.
3. Про вхід ВАТ «Каховський райагрохім» та ДП «Землероб» до складу учасників Міжнародної виробничо-спортивної корпорації «Інфоспорт» та внесення до статутного фонду корпорації хімбази та інших основних фондів ВАТ «Каховський райагрохім» та ДП «Землероб».

Початок реєстрації акціонерів о 8-00.

Для реєстрації потрібно пред'явити посвідчення особи (паспорт) чи відповідно оформлене доручення.

Спробуймо порозумітися

РЕЗОНАНС

Тема польських військових поховань 1918—1919 років на Личаківському цвинтарі у Львові посідає чільне місце на сторінках львівських і польських ЗМІ. Триває інформаційна і політична «облога» міської ради. Однак «вина» чи «заслуга» депутатів — то лише вершечок айсберга.

Отже, по порядку. 26 лютого 1999 року Державна міжвідомча комісія України у справах увічнення жертв війни і політичних репресій разом із представниками Львівської міської ради узгодила напис, який потім було ухвалено на сесії міської ради 4 вересня 2000 року. Про цю ухвалу добре знали і українська, і польська сторони. 13 грудня 2001 року зустрілися голова згаданої міжвідомчої комісії Валерій Череп та генеральний секретар Ради охорони пам'яті боротьби та мучеництва Республіки Польща Анджей Пшевознік і домовилися, не поставивши до відома міську раду, директора заповідника «Личаківський цвинтар» Ігоря Гавришкевича, про наступне:

— Розмістити на плиті в центральній частині цвинтаря напис: «Невідомим воїнам, героїчно полеглим у боротьбі за Польщу...»

— Відновити пам'ятники американським льотчикам та французьким піхотинцям з наступним написом польською мовою: «Американцям, полеглим у боротьбі за Польщу в 1919—1920 рр.», «Французам, полеглим і померлим у боротьбі за Польщу в 1919—1920 рр.»

— Відновити фігури левів перед тріумфальною аркою.

— Підписати угоду про оренду будинку садівника для персоналу, що доглядає за польськими похованнями...

Меморіал має всі ознаки пантеону. Ніде в Європі ви не побачите подібної помпезності на військових цвинтарях... противника у воєнному конфлікті.

Директор заповідника «Личаківський цвинтар» Ігор Гавришкевич пробував бити на сполох, інформував свого часу компетентні органи про те, що польська будівельна фірма «Енергополь» тишком перевищує свої повноваження і домовленості. Але польська сторона апелювала до офіційного Києва, звідти тиснули на Львів.

І нині депутатів спонукають поступитися одним-єдиним словом — «героїчно». Така дрібничка! Зрештою, хіба не героїчно боролися один проти одного сини двох молодих держав, що утворилися на уламках імперій? Новообраний міський голова Львова Любомир Буняк відмежувався від ухвали сесії і... не підписав її. У слові «героїчно» і справді не було б жодної крамоли у відповідному політичному контексті: гонор української сторони треба було б підтягнути до рівня польського, ухвалити відповідну політичну заяву. Зрештою, піти на компроміс у такий спосіб, щоб усій громадськості було зрозуміло: поступається той, хто мудріший. А прямолінійне табу на слово дало підстави не так для гордості (ось які ми, мовляв, принципові і сильні), як для роздмухування вогню, що не робить честі сусідам.

Міський голова Львова Любомир Буняк уникає коментарів, а тому шквал запитань узяв на себе його попередник — Василь Куйбіда, який дав прес-конференцію як віце-президент Конгресу місцевих і регіональних влад Європи. Свого часу йому довелося докласти чимало зусиль щоб не посварити центр із регіоном «з приводу», як це сталося нині.

— Замкнувшись на взаємних образах, ми нічого позитивного не отримаємо,— говорив Василь Куйбіда. — Я вважаю, що Львівська міська рада і представники Республіки Польща повинні були знайти компроміс і відкриття мало відбутися... Я був і залишаюся прихильником того, що ця проблема має бути врегульована у Львові. Інакше ми покажемо, що не спроможні розв'язувати гострі питання власними силами.

Чи не найважливіший акцент у з'ясуванні взаємин сторін зробив поляк Яцек Куронь — відомий публіцист і громадський діяч. Його статтю опублікувала «Gazeta Wyborcza», а переклад подала газета «Високий замок».

«... Україна Польщу ніколи не позбавляла незалежності, а Польща Україну — двічі напевне. І вдруге це було у 1918 р., коли внаслідок війни з Польщею впала Західно-Українська Народна Республіка (...) Змушуємо українців погодитися на те, аби пантеон тріумфу польського орла постав у тому місці, яке вони вважають серцем України, щоб нагадував поразку 1918 року.

Не пропоную зруйнувати той пантеон, уже нічого не руйнуймо, але спробуймо порозумітися. Якщо ще хочемо щось дописати, то, може, польська сторона погодилася б написати двома мовами: «Героїчно полеглим у боротьбі за незалежну Польщу... Україну... в братовбивчій боротьбі».

■ ■ ■

У Польщі немає в жодному пантеоні орла німецького, російського чи іншого. Польща на таке не погодилася б.

■

Замість крапки над «і»... (монолог старого лева)

— Панове політики! Я прожив на світі кілька епох, пережив кілька воєн — дозволю собі сказати чесно: в смішні ігри бавитеся! Чи ж обидві молоді незалежні держави досі не мають кваліфікованих дипломатів, щоб ще на підступах до ймовірного конфлікту владнати усі суперечності? Чому б не запросити польських і українських речників на цвинтар і не провести для них екскурсію — серед польських поховань і українських. Якби зацікавлені сторони говорили не в кабінетах, а перед могилами та ще й перехрестили чоло перед померлими, усі розбіжності вдалося б поховати. Зрештою, після кожної війни (чи сутички) сідаємо за стіл мирних переговорів.

Віддаймо належне сусідам. Кожний із них каже з гордістю: «Єстем поляк!». І це в них — головне, а партійна приналежність — другорядне. Якби ж так було і в Україні...

Шануймося!

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Фото Володимира РЕПІКА (Укрінформ).

СПОРТ

Зміни у «Динамо»

Учора стало відомо, що президентом ФК «Динамо» (Київ) призначено Ігоря Суркіса, головним тренером — Олексія Михайличенка, начальником команди — Олега Базилевича.

Корея—Японія: хроніка подій

Футбол. Чемпіонат світу-2002. Перший етап.

Група Н. Судзуокі. Бельгія—Росія. 3:2. Валем, 7, Сонк, 78, Вільмотс, 82 — Безчастних, 53, Сичов, 88.

Осака. Туніс—Японія. 0:2. Моришима, 48, Наката, 76.

	В	Н	П	М	О
ЯПОНІЯ	2	1	0	5—2	7
БЕЛЬГІЯ	1	2	0	6—5	5
Росія	1	0	2	4—4	3
Туніс	0	1	2	1—5	1

На горе прихильникам російської команди пророцькі слова Володимира Жириновського підтвердилися. Команда Олега Романцева завершила виступи.

А француз Філіпп Труссьє сьогодні — герой Японії. Його команда чудово провела перший етап і посіла перше місце в групі.

Група D. Теджон. Польща—США. 3:1. Олісадебе, 3, Кришалович, 5, М. Жевляков, 66 — Донован, 83.

Чонджу. Португалія—Корея. 0:1. Парк Джи Сун, 70. З поля вилучено португальців: Жоао Пінту (27) і Бето (66).

	В	Н	П	М	О
КОРЕЯ	2	1	0	4—1	7
США	1	1	1	5—6	4
Португалія	1	0	2	6—4	3
Польща	1	0	2	3—7	3

За окрайкою поля

Поразка збірної Китаю від Туреччини (0:3) завершила черговий етап життєвого шляху відомого сербського тренера, рекордсмена світових першостей Велибора Милутиновича. П'ять разів він очолював різні збірні у фінальних турнірах чемпіонатів світу і в чотирьох випадках виводив їх із групи.

Його контракт із китайською федерацією закінчився. Після згаданого поєдинку Бора сказав лише, що має потребу відпочити після тридцяти тривалих, але дуже цікавих місяців роботи з національною командою Китаю. Про подальші плани 57-річний фахівець гомоніти не поспішає. Однак зазначив, що на пенсію не збирається. Вона для нього — смерть.

На запитання, чи не збирається з якоюсь збірною вшосте взяти участь, віджартувався: "Хочу і всьоме". Щоправда, конкретних пропозицій він не має. Відомо, коли ти програєш, то нікому не потрібний. І хоч Китай, як, до речі, Франція і Саудівська Аравія на цьому чемпіонаті, не виграв жодного матчу і не забив бодай м'яча, він все одно ввійде в історію. Як і Мілутинович, котрий уперше вивів збірну найбільшої країни на планеті (за кількістю населення) до фінальної частини чемпіонату світу.

Капітан італійської збірної, захисник клубу «Мілан» Паоло Мальдіні побив одразу два індивідуальних досягнення чемпіонатів світу. За кількістю проведених «від дзвоника до дзвоника» ігор (попереднє належало німцеві Уве Зейлеру — 21 матч) і за загальним часом? проведеним на полі (попередній володар рекорду — ще один німець Лотар Маттеус — 2045 хвилин). Показники блискучого італійця, які ще довго залишатимуться неперевершеними: 22 поєдинки і 2100 хвилин.

Але попереду в 34-річного Мальдіні найголовніший рекорд за загальною кількістю матчів, зіграних на чемпіонатах світу. Найбільше таких поки що в Маттеуса — 25. А після гри з Мексикою на рахунку Мальдіні — 22. Перевершити досягнення, яке колись вважалося вічним, Мальдіні зможе, якщо Італія, як мінімум, увійде до квартету найсильніших. А сам він зіграє всі матчі, уникнувши травм і дискваліфікацій.

Паоло Мальдіні дебютував на чемпіонатах світу 1990 року. Це вже четверта його першість. Він — рекордсмен Італії за кількістю зустрічей за національну збірну — 125. Отакий славний одноклубник у нашого Андрія Шевченка.

Десята вершина «Детройта»

Хокей. Вигравши у вирішальному матчі в «Кароліні» — 3:1, хокеїсти «Детройта» вдесяте стали володарями Кубка Стенлі. До перемоги детройтців привів знаменитий Скотті Боумен, який разом із вихованцями з різних клубів дев'ять разів вигравав цей почесний приз. Боумен збирається завершити тренерську кар'єру. Йде з «Детройта» і чеський воротар Доменік Гашек, який після багатьох років, проведених у НХЛ, повертається додому.

На знімку: з Кубком Стенлі Доменік Гашек.

Фото з сайту НХЛ.

▼

ДАЛІ БУДЕ

ФОТО З КОНВЕРТА

До ніг твоїх, кохана, квіти ці...

Фото Юрія ПАВЛІВА. Київ.

НАРОДНИЙ КАЛЕНДАР

Червень тому зелениться, хто працювати не лініться

16 червня — Луки. Південний вітер — для яровини добре, а коли з північного заходу — на сльотаве літо. Якщо цього дня йде дощ, то добре вродять гриби.

17 червня — Митрофана. Можна сіяти гречку й льон.

Прикмети червня

■ Злива водночас із сонцем звіщає, що завтра також можливий дощ.

■ Зелена веселка — на дощ, жовта — на гарну погоду, червона — на спеку і вітер.

■ Що дрібніші краплини дощу, то довше він ітиме.

■ Улітку західний вітер завжди несе негоду, східний — спеку й сушу.

■ Чистий захід сонця — на суху погоду, якщо з'являється зелений промінь, то наступний день буде сонячний.

АСТРОЛОГІЧНИЙ ПРОГНОЗ

на 17—23 червня 2002 року

Потрібна й корисна інформація, яку ви отримаєте, допоможе позбутися ілюзій та помилок.

ОВЕН. Можете присвятити цей тиждень пошуку важливого творчого рішення. Заради ваших дітей, коханого або захоплення зможете вирушити в дорогу або розпочати пошук інформації.

ТЕЛЕЦЬ. На початку тижня через відсутність розуміння у вас можуть ускладнитися стосунки з батьками чи іншими членами сім'ї. Вас чекають події вдома, через що додасться домашніх турбот і обов'язків.

БЛИЗНЯТА. Цей тиждень важливий для знайомств і зміцнення зв'язків, які вже є. Ви можете знайти нових партнерів для бізнесу. Багато хто зможе ввести в своє коло нових людей, завдяки чому розширяться ваші контакти і можливості.

РАК. На початку тижня у вас можуть виникнути фінансові проблеми через чиїсь помилки або неуважність. Ви можете отримати прибуток або очевидне визнання, а джерелом вашого успіху може бути будь-яка ваша колишня прихована діяльність.

ЛЕВ. Усі ваші ініціативи та починання матимуть успіх. Особливої сили і впевненості вам може додати ретельно проаналізована й підібрана інформація, а також підтримка заступників та однодумців.

ДІВА. Будете задоволені своєю діяльністю, яку приховуєте від чужих очей. Навіть якщо це була робота над собою, то ви відчуєте її позитивний результат. Можливі перевантаження і, як наслідок, погане самопочуття.

ТЕРЕЗИ. Для вас вдалими будуть колективні та громадські справи. Хоч і відчуватимете власну силу, намагайтеся не нехтувати думкою більшості. Не забувайте лише про своїх дітей чи коханого, вони можуть вас ревнувати більше, ніж звичайно.

СКОРПІОН. На цьому тижні продуктивним буде спілкування віч-на-віч із начальством, ваше завдання — чітко зрозуміти, чого від вас вимагають. І не плануйте забагато справ і велику відповідальність, можете переоцінити свої можливості.

СТРІЛЕЦЬ. Частіше спілкуватиметеся з друзями, які тепер далеко. Можливі нові знайомства з іноземцями, з ними у вас можуть зав'язатися партнерські відносини. Доведеться вести незрозуміле чи заплутане листування, багато спілкуватися і їздити.

КОЗЕРІГ. На початку тижня ви можете визначити свої можливості щодо погашення поточних рахунків і боргів. Якщо чекаєте зручного моменту, щоб узяти гроші в кредит або оформити позику, то тиждень буде вдалим для цього.

ВОДОЛІЙ. На цьому тижні ви зможете обговорити і вирішити важливі питання зі своїми партнерами або дружиною (чоловіком). Не відмовляйтеся одразу від того, що він вам запропонує. Можлива цікава співпраця із жінкою чи жіночим колективом.

РИБИ. Для досягнення гарного результату обговоріть і сплануйте зі своїми співробітниками спільні дії. Якщо вирішуються серйозні питання, маєте врахувати прихований вплив вашого опонента і домовитися з ним заздалегідь.

Сіль кладуть не лише в суп

КОРИСНО ЗНАТИ

■ Якщо у вас обвітрилася і лущиться шкіра, додайте у ванну кілограм кухонної солі, затим на вологу шкіру нанесіть живильний крем.

■ Якщо волосся на сонці стало сухе та ламке, його можна відновити, втираючи суміш із рівних частин масляного розчину вітаміну А та олії.

■ Якщо вас вкусила бджола або оса, а під рукою нічого немає, змажте вражене місце сіркою з вуха.

■ Якщо на вашому одязі залишилися плями від поту, покладіть жменьку солі на літр води і замочіть в ній одяг, після чого добре прополощіть.

■ Якщо ваші очі не виносять яскравого сонця, носіть сонцезахісні окуляри. Вони не тільки захистять сітківку ока, а й допоможуть вам уникнути появи дрібних зморщок.

Їдемо до моря!

ЛІТО-2002

Хтось літо присвячує ремонту в оселі, хтось прагне пізнати рідний край і вирушає в турпохід, а комусь конче необхідно до моря. Чи готові господарі морського берега до прийому відпочивальників? Які ціни чекають на них цього року і які ще сюрпризи підготовлено? Саме ці та інші питання порушували на виїзному семінарі, який провів Київський міський комітет профспілки працівників державних установ. До участі у ньому було залучено голів профспілкових комітетів та директорів районних фондів соцстраху.

Дорослим і маленьким киянам пансіонати і бази відпочинку пропонують широкий вибір з огляду на матеріальні можливості.

Популярним здавна є курорт Затока Білгород-Дністровського району Одеської області. Тож тут серйозно готуються до приїзду відпускників. Приміром, база відпочинку «Оболонь» київського автотранспортного підприємства повністю готова до зустрічі перших відпочивальників.

Відвойована в моря, але вміло обладнана невеличка піщана територія створює атмосферу домашнього затишку. Окремі номери зі зручностями, з холодильником розраховані на трьох-чотирьох осіб. Якщо ви приїхали з сім'єю, тут вам сумно не буде, і кожен день з триразовим харчуванням обійдеться всього в п'ятдесят гривень на одну людину. Після зими приміщення відновлено, пофарбовано, на підлозі — нові м'які килими; квітами і лавками облаштовано всі куточки бази. Невибагливим, але спраглим за спокоєм і теплим морем — це саме те, що треба.

Готовий прийняти відпочивальників і пансіонат «Кримське Примор'я», що розташований поблизу Феодосії і Коктебеля. Справжній райський куточок поряд із знаменитою горою Карадаг. Природний ландшафт долини доповнюють понад п'ять тисяч кущів квітуючих троянд, висаджених його працівниками.

— Киянам особливо полюбився цей пансіонат, — розповідає Віталій Почтовий, голова Київського міського комітету профспілки працівників державних установ. — З його директором Віктором Романовим ми співпрацюємо давно, цього року теж підписали угоди на придбання путівок для матері й дитини на літо. Тут добре відпочивати з малечею — цілюще морське повітря разом з фітонцидами хвойних дерев сприяє лікуванню верхніх дихальних шляхів.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Вищого гатунку пансіонат «Планета» в Євпаторії не потребує жодної реклами: тут задовго до початку літнього сезону продано всі путівки. До послуг відпочивальників п'ятизірковий готель, ресторанне харчування, платне медичне обслуговування з найсучаснішою апаратурою.

На території є басейн з підігрівом, дитячі іграшки, комп'ютерний і актовий зали, тир, танцмайданчик, навіть власний зоопарк з крокодилом, страусами, павами. У номері на двох — телевізор, телефон, кондиціонер, ванна кімната тощо. А от із путівками складніше, адже «Планета» належить російському космічному агентству. Проте за бажання відпочивальники з сусідніх пансіонатів за десять гривень можуть цілу годину купатися в його басейні.

Учасники семінару пораділи за київських дітлахів. У євпаторійському дитячому таборі «Салют» за зміну оздоровлюється 280 хлопчиків та дівчаток. Тут зранку до вечора панують сміх і пісні.

— Мені подобається тут, — каже учень 36-ї київської школи Віталій Мельник. — Весело, є цікава ігротека, ходимо до моря плавати і загоряти, годують нас п'ять разів на день. Я знайшов багато нових друзів, ми домовилися з ними зустрітися тут наступного року...

Ну хіба є ліпша похвала для директора цього закладу Василя Суботи, ніж бажання дитини приїхати сюди ще раз? До речі, в республіканському конкурсі «Кримська перлина» серед дитячих таборів «Салют» посів друге місце, перше місце виборов дитячий оздоровчий табір «Коктебель», де за зміну оздоровлюються 500 дітей.

Звичайно, в керівників і дитячих, і дорослих оздоровниць є секрети стосовно того, як їм вдається утримувати свої заклади, адже на все потрібні кошти, а з ними сьогодні туго. Доводиться просити допомоги і в «багатих родичів», і шукати спонсорів, одне слово — крутитися протягом року, аби на початку сезону гостино відчинилися двері всіх оздоровниць.

Марія ДАВИДЕНКО.

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Віталій СУДДЯ.

Редколлегія:
Сергій **ПРАВДЕНКО**,
Леонід **БРОВЧЕНКО**,
Анатолій **ГОРЛОВ**,
Віталій **ЖЕЖЕРА**,
Іван **ІЛЛЯШ**,
Людмила **КОХАНЕЦЬ**,
Анатолій **МАРЦИНОВСЬКИЙ**,
Світлана **ПИСАРЕНКО**,
Віталій **СУДДЯ**.

Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходит 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311108. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій